

Greve Kommune

Greve Museum Årsberetning 2018

Greve Museum

Mosedede **FORT**
Danmark 1914-18

Bækgårdsvej 9, 2670 Greve
Tlf. 4340 4036
grevemuseum.dk

Mosedede Strandvej 87A, 2670 Greve
Tlf. 4340 4036
mosedefort.dk

Greve

Museum

Indhold

- 2 Indledning
- 3 Museumschef gennem 15½ år – sikke en rejse
- 7 12 års rejse med Mosede Fort
- 10 Farveflor – Broderi i 90 år
- 12 Skulptur Extra 2018
- 13 Mig og min have
- 15 Kan man høre historien?
- 17 Lugtetøj og potpourri
- 20 Ny magasinplads til store genstande
- 21 Årets gang på Greve Lokalarkiv
- 23 100-året for freden på Museum Mosede Fort
- 24 Om Greve Museum – tal og organisation
- 31 Udstillinger på Greve Museum og Mosede Fort
- 33 Arrangementer på Greve Museum
- 35 Arrangementer på Mosede Fort

Kære læser,

I 2018 var det 50 år siden, at man i Roskilde Tidende kunne læse flere artikler, hvor Greve-Kildebrønde Sogneråd opfordrede lokalsamfundet til at gemme gamle ting til et kommende museum. Interessen for lokalhistorien voksede op gennem 1970'erne. Ikke bare i Greve og omegn, men i hele landet. Samfundet og Hedeboegnen forandrede sig hurtigt både fysisk og kulturelt, og man ønskede at bevare viden om fortidens materielle og immaterielle levevilkår.

Der blev etableret en lokalhistorisk forening, der kom en museumskontaktgruppe under Kulturel Forvaltning, og i begyndelsen af 1980'erne påbegyndte man restaureringen af Grevegård. Mange lokale hjerter bankede varmt for museumssagen, og årtiers dedikeret arbejde kulminerede i 1988 med åbningen af Greve Museum.

30 år er gået, og i de seneste 15 år, frem til udgangen af 2018, har det været museumschef Henriette Buus, der har haft nøglen til Grevegård og lidt senere Mosede Fort. Henriette har knoklet, kæmpet og tænkt stort og visionært uden nogensinde at gå på kompromis med kvaliteten. Hun har holdt det kulturhistoriske, statsanerkendte museums fane højt, og i årsberetningen kan du læse hendes personlige beretninger om et arbejdsliv som kulturarens ambassadør.

Greve Museums formål er grundlæggende det samme i dag, som det var for 30 år siden: At sikre og passe på Danmarks kulturarv med et lokalt udgangspunkt. At sikre viden om, hvordan menneskers livsvilkår har forandret sig fra slutningen af 1700-tallet til i dag, og om hvordan vores identitet er formet af kulturmøder og kulturforskelle. Men museets opgave er i høj grad også at formidle den viden, at tilgængeliggøre den, at gøre den relevant for moderne mennesker, og at dele vores begejstring for historien. En god museumsoplevelse er en unik følelse.

Både på Grevegård og på Mosede Fort har der igen i 2018 været et højt aktivitetsniveau. Greve Museum gav i årets løb et rekordstort antal mennesker gode og unikke museumsoplevelser. En af dem var åbningen af udstillingen *Farveflor* i januar. En udstilling om kærligheden til mangfoldigheden i håndarbejde, der fik stor succes og i årets løb også royalt besøg. En anden var fejringen på Mosede Fort af 100-året for afslutningen på 1. Verdenskrig den 11.11. kl. 11. Her deltog mere end 1000 mennesker i en dag dedikeret til både at mindes krigens rædsler og de nye og mere fredelige tider, der fulgte.

Uden museets dygtige og dedikerede ansatte og uden de mange frivillige, der lægger hjerteblod i at passe på kulturarven, kunne det hele slet ikke lade sig gøre. Derfor var det også smertefuldt, at museet blev ramt hårdt i forbindelse med de besparelser, som Greve Kommune gennemførte i sensommeren. Museet måtte afskedige flere medarbejdere og forsøger stadig i skrivende stund at tilpasse sig og finde sig til rette i den nye virkelighed.

Jeg fik overdraget nøglerne til de to unikke museer den 1. april. Jeg glæder mig meget til at fortsætte udviklingen af Greve Museum, og jeg vil gøre mit bedste for, at Greve Museum fortsat er et åbent og varmt sted, der har fokus på gode oplevelser, kvalitet og samarbejde.

Venlig hilsen

Mette Tapdrup Mortensen
Museumsleder

Museumschef gennem 15½ år – sikke en rejse

Af fhv. museumschef Henriette Buus

Et af mit livs bedste beslutninger var at søge og få stillingen som museumschef på Greve Museum, da den blev slået op i 2003. En anden af mine bedste beslutninger er, at jeg efter 15½ år på posten vælger at fratræde min chefstilling på Greve Museum 1. december 2018. Alt mellem disse to beslutninger har været en fantastisk rejse ud i det museale og kommunale landskab.

Tiltrædelsesreception for den ny museumschef i 2003. Daværende formand for Kultur- og Fritidsudvalget, Kai Nielsen, bød Henriette velkommen sammen med Vicedirektør Jan Funk Nielsen.

Jeg overtog ledelsen af Greve Museum, da det lige havde haft 15-års jubilæum. Den tidligere leder, Ena Hvidberg, havde gennem 15 år bygget museet op – skridt for skridt. I den tid havde museet fået ombygget den gamle hedeboegård Grevegård til et museum med gode faciliteter til samlinger, personale og publikum. Et lille velrenommeret egns- og udviklingsmuseum med lokalarkiv med mange skiftende udstillinger og en høj æstetisk standard.

Sammenhæng mellem “de 5 søjler”

Mine 15 år med Greve Museum har været en rejse gennem en museumsverden med fuld fart fremad. Kravene til museerne er steget på stort set alle fronter. Et statsanerkendt museum som Greve Museum skal opfylde statslige krav indenfor fem sammenhængende områder: Forskning, indsamling, registrering, bevaring og for-

midling. Som en del af Greve Kommune skal museet også byde ind i relevante samarbejdsrelationer og som del af denne organisation.

En af mine første udfordringer på museet var at få lavet en sammenhængende strategi for forskning, indsamling, registrering, bevaring og formidling, så der blev skabt balance mellem indsats og ressourceforbrug mellem de fem hovedopgaver. Det førte til, at vi de første år arbejdede målrettet med forsknings-, formidlings- og indsamlingsstrategier, som har været retningsgivende i vores prioritering og medvirkende til museets fine kvalitetsvurdering fra Slots- og Kulturstyrelsen i 2011.

Digitalisering

Ligesom i resten af samfundet er museerne og arkiverne blevet digitaliseret på mange felter gennem min museumstid. Digitalisering af både kilder og fotos har konstant stået på programmet i mange år. I både museum og arkiv er udviklingen og brugen af digitale registrerings-systemer blevet hverdag. Digital overvågning af klima i magasiner og udstillinger er blevet installeret, e-mail korrespondance med omverdenen har erstattet de fysiske breve, og der er høj forventning om digitale lag i udstillinger og andre formidlingsformer. Museernes tilbud til skolerne skal også gerne indeholde digitale formidlinger, som supplement til besøg i de fysiske udstillinger.

I mine første år tog vi hvert år stilling til, om vi havde råd til at købe en computer til, så alle medarbejdere efterhånden fik deres egen. Sådan var det i 2003. Det første digitale kamera var også en større investering for museet, og vi søgte digitaliseringsmidler hos Slots- og Kulturstyrelsen, hver gang der var mulighed for at komme lidt videre. Nye registreringsystemer har afløst hinanden med de udfordringer, der er hver gang både med overførsler af data og uddannelse af personale. Det er næsten ikke til at forstå, hvor hurtigt det er gået de sidste 15 år.

Da jeg kom til museet, var gården ikke fuldt udbygget til museumsbrug endnu. Hele østlængen stod urestaureret, uisolert fyldt med store genstande, som hovedsagelig var

Nyt magasin til store genstande. "Den sorte lade" var et kæmpe loft i museets bevaring, selvom den ikke fik klimastyring i første omgang.

Nu er det en tradition hvert år at fortælle om udvalgte genstande, arkivalier og fotos, som museet har fået det seneste år. På den måde formidler museet også, hvad det er, museet gerne vil have foræret.

blevet samlet ind af lokale museumsentusiaster, før museet blev til. I 2005 fik museet bevilling til at restaurere hele østlængen samt at bygge magasinet "den sorte lade" til de store genstande, der stadig stod til at redde. Magasinet blev bygget i 2005, så østlængen kunne ryddes. Dette magasin blev ikke klimatiseret, men blev indrettet med naturlig ventilation og sikring mod skadedyr. Kravene til magasinerne var endnu ikke så skrappes, som de siden er blevet.

I 2006 gik restaureringen af østlængen i gang. Denne restaurering førte til, at museet i stueetagen fik et pragtfuldt formidlingsværksted, et meget fleksibelt bibliotek/møderum/frivilligerum samt fik tredoblet cafeens areal i stuen, og på 1. sal blev der etableret et projektrum, et indkomstrum og et klimatiseret loftsmagasin. I alle årene har museet haft sine magasiner på matriklen, hvilket både giver større sikkerhed for, at genstandene ikke går til grunde, fordi de hyppigt kontrolleres visuelt, og at genstandene ikke glemmes. Museet blev født med et kældermagasin indrettet efter 1980'ernes højeste standard med kompaktreoler og klimatisering. Med de nye magasiner kunne museet igen rumme nye samlinger.

I 2011 blev det næste skridt i udbygningen af gården taget. Denne gang restaurerede vi den halvdel af stue-

huset, som endnu stod som urestaureret vaskerum, pigekammer mv. Museet havde brug for større udstillingsareal, da vi nu endelig havde fået overskud til at opfylde museets store ønske om at lave en permanent udstilling om Forstad og Velfærd og lade hele stuehuset fortælle Hedeboegnens historie.

Det tredje og sidste større byggeri, som er sket i min tid, er at udnytte endnu et loft til personalerum/køkken. Personalefaciliteter havde hidtil været i et multirum, som også husede museets administration. Multirummet blev delt op i tre kontorer, og på loftet blev indrettet et vel-fungerende køkken/personalerum, som efterhånden kan rumme 20 personer, hvilket har været nødvendigt, da vi gerne vil tilknytte praktikanter og projektmedarbejdere.

Fra passiv til aktiv indsamling

I 2003 var "aktiv indsamling" kodeordet for en god museal indsamlingspolitik. På det tidspunkt oplevede jeg flere gange, at når jeg ankom til museet om morgenen, stod der poser med gamle genstande uden for museets port. Nogle gange med angivelse af, hvem der havde stillet poserne. Andre gange helt anonymt. Her måtte vi sende nye signaler ud i lokalsamfundet, bl.a. om at vi gerne vil have oplysninger om genstandene, og i dag er de, der ønsker at aflevere genstande til museet gode til at ringe i forvejen og få en aftale.

Vi får stadig genstande gennem passiv indsamling, men kun til at supplere samlingerne indenfor vores ansvarsområder. Ellers øges samlingen gennem aktiv indsamling i forbindelse med undersøgelser. I dag er kodeordet "kassation". Greve Museum har en lille samling, da museet kun har 31 år på bagen. Vi har de seneste år fået udskilt, hvad der var at udskille.

Efter vi åbnede Mosede Fort – Danmark 1914-18, som omhandler historierne om Danmark under 1. Verdenskrig, har vores indsamlingsstrategi ændret sig. Her er strategien i høj grad at lave en lille fokuseret samling og til gengæld lave strategiske samarbejder med andre museer om at låne deres genstande fra perioden, mod at berige andre museers genstande med vores særlige viden om deres betydning under 1. Verdenskrig.

Museet er kendt for sin flotte samling af hedeboosyninger, for sin forskning i syningerne og for sine mange udstillinger af dem. Her ses et lille udsnit af vandreudstillingen: Hedeboosyning – en verden af variationer.

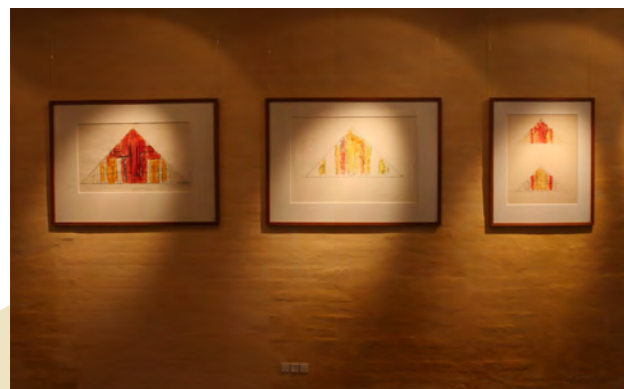
Ny udstillingsstrategi

I forbindelse med bestræbelserne for at få balance mellem indsatsen på de forskellige museale opgaver, ændrede vi også udstillingsstrategien. I museets første 15 år var antallet af årlige udstillinger øget gevaldigt og bandt hovedparten af museets ressourcer. Min oplevelse var, at de besøgende knap nok nåede at opdage, at en udstilling var åbnet, inden den var taget ned igen. Vi valgte derfor at satse på at skabe en stor kulturhistorisk udstilling om året, hvor vi havde tid til at grave nye lokale historier frem enten i arkivet eller gennem indsamling af interviews og så supplere med 3-4 mindre udstillinger i årets løb. Vi ville også gerne udvikle udstillinger, vi kunne tilbyde andre museer. I 2006 skabte vi således udstillingen "Historien om gåsen", der, efter at have været en stor succes på Greve Museum, siden har vandret rundt på mange andre danske museer.

Museet har lavet nye juleudstillinger hvert andet år i en årrække. I 2006 ville vi gerne bruge ressourcerne på at lave en udstilling, der både var relevant til jul – men ikke mere jule, end den var interessant for besøgende i mange måneder efter – og for andre museer.

Museets udstillinger af kunst og kunsthåndværk har altid en relation til Greve. Her ses Preben Hornungs skitser til glasmosaikkerne i Hundige kirke – og et blik ind i udstillingen med Preben Hornung og hans far Carlo Hornung-Jensen.

I hele museets historie har der stort set hvert år været en eller anden form for udstilling med udgangspunkt i hedebosyning. Museet var født med at skulle arbejde med udviklingen af forstad og velfærd. Men vi manglede en permanent udstilling om udviklingen af Greve til “den flade forstad”. Det krævede, at vi neddrolede vores udstillings- og publikationsvirksomhed om hedeboekultur og hedebosyning. Men først skulle vi skabe en udstilling, der samlede den viden, der hidtil var skabt på museet om denne særligt flotte broderitradition, der var kendt både nationalt og internationalt. I 2008 åbnede museet vandreudstillingen “Hedebosyning – en verden af variationer”. Udstillingen har efterfølgende været vist på en række andre museer rundt i Danmark. Nu bliver den mest vist på Greve Museum, hvor den opstilles hver gang, der er et ledigt udstillingslokale. Når den ikke er fremme, bliver der spurgt efter den. Og når vi sætter den op igen, og det rygtes, så kommer vores trofaste broderipublikum.

Kunst og kunsthåndværk

Allerede fra museets start var der tradition for, at museet også lavede kunst- og kunsthåndværksudstillinger. Denne tradition fortsatte under mit lederskab. Ser jeg tilbage på de udstillinger, så kan det se lidt tilfældigt ud, men de allerfleste af disse udstillinger har relation til Greve. Fx lavede vi i 2006 en udstilling med Preben Hornung og hans far Carlo Hornung-Jensen. Preben Hornung havde designet glasmosaikkerne i Hundige Kirke, og denne historie blev en del af udstillingen. Samtidig betød udstillingen Hornung i to generationer, at museet blev synligt, besøgt af et større publikum og fik anmeldelser i landspressen. En anden udstilling om russisk lakminiature var kommet i stand på baggrund af en russisk født greveborger. Også denne udstilling gav genlyd udover Greve. Denne kombination af lokalhistoriske udstillinger, der hovedsageligt tiltrækker borgere fra egnen og kunst – og kunsthåndværk, der både har lokale tråde og national interesse, har givet Greve Museum en særlig placering i museumslandskabet på trods af sin størrelse.

Dette er blot et lille indblik i museets udvikling med mig ved roret.

12 års rejse med Mosede Fort

Af fhv. museumschef Henriette Buus

Som museumschef på Greve Museum har mit arbejde i de sidste 12 år været præget af arbejdet med at få etableret et museum for Danmark under 1. Verdenskrig på Mosede Fort. Allerede da jeg tiltrådte, fik jeg nys om, at det ville blive et stort arbejdsfelt for mig. Til min tiltrædelse-reception kom den daværende formand for Mosede Forts Venner, Per Breddam, hen og meddelte, at de forventede af den ny museumschef, at hun ville arbejde for at etablere et museum om 1. Verdenskrig på Mosede Fort – Danmark 1914-18 åbnede i 2014 og er kommet i god drift og er et væsentligt nyt bidrag til museumslandskabet i Danmark og et fyrtårn i kulturen i Greve.

Forskning

Næste skridt blev taget i 2006, da jeg søgte Kulturarvsstyrelsen, nu Slots- og Kulturstyrelsen, om støtte til et forskningsprojekt, der skulle undersøge Danmark under 1. Verdenskrig set ud fra skyttegravslinjen Tunestillingen, der gennemskar Greve og gik fra Køge Bugt til Roskilde Fjord. Pengene blev bevilget, og projektet resulterede i antologien Første Verdenskrig og Tunestillingen – Forsvarsvilje og hverdagsliv, som blev løftestang ift. at komme videre i processen frem mod et museum.

Museet udgav i 2010 antologien Første Verdenskrig og Tunestillingen – Forsvarsvilje og hverdagsliv. Den blev udgangspunkt for det videre arbejde med museet på Mosede Fort.

Kommunalreform og revitalisering

I 2006 blev det klart, at Greve Kommune ville overtage Mosede Fort, der indtil da havde været under Roskilde Amt. Kommunalreformen havde således som konsekvens, at kommunen og museet nu stod med ansvaret for bygninger og fortområde. 2006 var også året, hvor Realdania, Skov- og Naturstyrelsen og Kulturarvs-

styrelsen satte projektet Revitalisering af Københavns Befæstning i søen. Et projekt, hvor de tre partnere tilsammen betalte 175 mio. kr. – med en forventning om, at kommunerne tilsammen investerede 50 mio. kr. i projektet. Da Mosede Fort er en del af Københavns Befæstning, forsøgte vi at få udviklingen af Mosede Fort med ind i projektet. Jeg deltog i mange seminarer om forskellige sider af projektet, og partnerskabet mødtes med museet og Greve Kommune for at drøfte muligheden for at blive en del af projektet.

Tørlægning

Længe så det lovende ud, men i sidste ende blev Revitaliseringen af Københavns Befæstning koncentreret om Vestvolden og Nordfronten. Det var en nedtur. Men vi var nået langt i de fælles drøftelser mellem kommunens politikere, administration og museet om, hvad der skulle til for at komme fra et nedslidt fort med vandindtrængning gennem den utætte beton til et totalt renoveret tætnet fort med klimatiserede udstillingsfaciliteter og publikumsengagerende udstillinger. I 2008 besluttede Greve Kommune at foretage nogle indledende undersøgelser af, hvordan kasematten på Mosede Fort kunne bevares bygningsmæssigt. Museet havde som følge af kommunalreformen fået en ny bestyrelse i form af det politiske udvalg. For at rejse interesse for at satse på et nyt museum på Mosede Fort om Danmark under 1. Verdenskrig, udviklede museet udstillingen “I krigens skygge”, som blev vist på Grevegård i 2010.

Beslutning

De indledende undersøgelser førte til en kommunal beslutning om at fortsætte med at tørlægge kasematten med henblik på at etablere et museum. Ude i arealerne blev en mængde jord fjernet, der i de sidste 40 år var blevet fyldt på det militære anlæg, og som gjorde det svært helt at fornemme anlæggets funktion. Kanonstillingerne blev repareret. I 2010 besluttede kommunen, at der i 2014 skulle åbne et museum for Danmark under 1. Verdenskrig på Mosede Fort. Beslutningen blev taget på baggrund af længere tids drøftelse i Visionsrådet for Mosede Fort, der var blevet nedsat nogle år forinden. For at nå så langt havde jeg i samarbejde med Center

I 2007 var kasematten fyldt med indtrængende vand.

HKH Prins Joachim foretog åbningen af museet d. 6. august 2014 og fik forevist det renoverede fort og den permanente udstilling: På kanten af krig – neutralitet mellem krig og velfærd. F.v. ses museumschef Henriette Buus, privatsekretær, kammerherre Kurt Bache, borgmester Pernille Beckmann, HKH Prins Joachim og bestyrelsesformand for Greve Museum Bjarne Larsson.

for Kultur og Fritid udarbejdet et egentligt projektforslag med forskellige scenarier, som Kultur- og Fritidsudvalget og hele byrådet kunne tage stilling ud fra.

Professionel bestyrelse

Samme år blev det besluttet at etablere en professionel bestyrelse, som kunne understøtte denne udviklingsplan for museet og samtidig imødekomme Slots- og Kulturstyrelsens ønske til statsanerkendte museer om at professionalisere deres bestyrelsesarbejde. Museet blev også i 2010 kvalitetsvurderet – en lang proces, der var endelig tilendebragt i 2011. I denne kvalitetsvurdering blev museets ideer om et museum på Mosede Fort en del af drøftelserne. Udviklingen af det nye museum blev lagt i hænderne på Greve Museum – og en meget stor del af mit arbejde gik med at få dette projekt gennemført, så det kunne åbne på 100 året for udbruddet af 1. Verdenskrig.

Realisering og åbning

Som jeg skriver i en tidligere årsberetning, så var 2010 beslutningernes år, 2011 projektudviklingens år, 2012 renoveringens og fundraisingens år, 2013 og 2014 blev årene, hvor museet skulle skabe udstillinger og aktiviteter til det nye museum. En proces der kulminerede med åbningen af museet d. 6. august 2014.

Museet havde et højt ambitionsniveau. Kommunens be-

villinger til renovering og projektudvikling sikrede, at kasematten blev renoveret, så den i dag fremstår som et fantastisk udstillingssted med et indeklima, der lever op til de høje museale krav og samtidig bevarer Greves største fortidsminde. Museet opnåede støtte fra Bikuben-fonden, Nordea-fonden og Arbejdsmarkedets Feriefond på tilsammen små 10 mio. kr., der gjorde det muligt at udvikle et unikt museum med aktiv museumsformidling og undervisningsforløb fra første dag. Den officielle åbning blev foretaget af HKH Prins Joachim, der gav det nye museum et godt skudsmål, og nu var opgaven gået fra udvikling til daglig drift.

Og så i drift

Det var en stor fordel at starte et nyt museum med et vel-fungerende Greve Museum i "baghaven". Men det nye museum skulle fungere under præmisser, som var fremmede for Grevegård. Her var store indtægtskrav for, at museet kunne køre rundt. Museet var ikke et lokalhistorisk museum. Det var et museum, der fortalte en vigtig Danmarkshistorie, som ikke blev fortalt andre steder i Danmark – og det var også en vigtig historie om det lille neutrale lands betydning i krigen, som ikke var fortalt andre steder i Europa. Så vi sigtede både på det nationale og det internationale publikum. Mosede Fort har nu været i gang i 4½ år. Museets besøgende giver os top-karakter i den løbende brugerundersøgelse. Besøgstallet

stiger stille og roligt på trods af, at vi ikke har kunnet vise nye udstillinger i alle årene og på trods af, at vi ikke kan lave indendørs arrangementer med flere end 30 personer.

Fredskaserner

Vi har siden 2012 arbejdet målrettet på at få etableret de såkaldte Fredskaserner på fortet, som skal tilføre museet adequate publikumsfaciliteter, lokale til skiftende udstillinger, formidlingskøkken til undervisning og arrangementer, da historierne om kampen om maden er en stor del af museets fortælling, samt bedre faciliteter til foredrag og arrangementer.

Vi har været i gode dialoger med fonde siden 2012 om at skaffe finansiering til at bygge fredskasernerne, men har fået afslag i sidste ende. Da bygningerne skal bygges i fredede arealer og inddrage fredede bygningselementer, er kvadratmeterprisen høj. Samtidig er byggeriet af fredskaserner det, der kunne højne fornemmelsen af, hvad det var for et fort, der var del af det danske forsvar under 1. Verdenskrig, og det ville give museet et stort løft ift. at kunne få en fornuftig drift.

I 2018 kom museet på finansloven med en bevilling på 5 mio. kr. til at bygge fredskaserner – og nu troede vi, at museet i alt fald kunne bygge een fredskaserner. Greve Kommune valgte at igangsætte en egentlig projektering af projektet og indkalde entreprisetilbud. Resultatet af dette viste, at byggeriet pga. af fredningerne og på grund af priserne i byggebranchen blev meget dyrere end hidtil estimeret af rådgivere. Museet og kommunens administration og byråd er enige om, at fredskasernerne er afgørende vigtige – og det er også indskrevet i budgetteksten for budget 2019-2022, men midlerne er ikke afsat. Så i skrivende stund er der stor aktivitet ift. på opfindsomme måder at finde restfinansieringen.

Et museum med potentialer

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg stadig er af den overbevisning, at Danmark har plads til et museum om Danmark under 1. Verdenskrig. Disse 4 år ændrede verdensordenen og formede Danmark. Ingen andre steder i Europa er der et museum, der viser den lille

neutrale stats betydning i og udenfor krigen. At være neutral er både at være en del af krigen og at holde sig ude af krigen.

Gennem handelsaftaler, opfyldelse af de internationale konventioner vedrørende de neutrale staters opgaver ift. krigsfanger, at være centrum for andre staters efterretningstjenester mv. er steder, hvor det neutrale land direkte knyttes til krigens parter. Samtidig skal det neutrale land sikre, at der er opbakning i befolkning og erhvervsliv til at følge neutralitetens spilleregler. Det krævede meget aktivitet i Danmark. Aktiviteter der peger direkte frem på den danske velfærdsmodel. Ingen andre steder i Danmark bliver denne del af Danmarkshistorien fortalt. I 2017 fik vi en bevilling fra VELUX FONDENS museumsprogram til at skabe sammenhængende forskning og formidling under titlen: Kampen om maden 1914-1918.

Museet på Mosede Fort har store potentialer med sin beliggenhed i et rekreativt område ud til dejlig strand og tæt på motorvej og S-togsstation.

Jeg håber, at det lykkes at konsolidere Mosede Fort – Danmark 1914-18 i fremtiden. Jeg sluttede min karriere som museumschef på Greve Museum d. 30. november 2018. Frem til 31/5 2020 er jeg knyttet til Mosede Fort – Danmark 1914-18 som forskningsleder til at sikre gennemførelsen af projektet Kampen om maden 1914-1918.

Henriette Buus siger farvel som museumschef gennem 15½ år, og fem medarbejdere giver deres skudsmål.

Farveflor – Broderi i 90 år

Af kulturhistoriker Birgitte Rosenhegn

Pudecatwalken der blev til et sandt vandfald af mønstre og farver.

Et vandfald af puder dominerede midten af det store rum. Puder i alle farver, størrelser og med et væld af teknikker og mønstre fangede gæsternes opmærksomhed. "Har du set den der, den kan jeg huske, at min mor broderede", var en hyppig sætning i de måneder, Farveflor stod. Broderierne vakte minder og genkendelsens glæde; og der var nok at kigge på. Den store interesse fik museet til at forlænge udstillingen, og den separate udstilling med Bjørn Wiinblads og H.M. Dronning Margrethe 2.s broderier stod året ud.

Foreningen Haandarbejdets Fremme

I forbindelse med Haandarbejdets Fremmes 90 års jubilæum i 2018 kontaktede foreningen Greve Museum. Man ville gerne markere jubilæet med en udstilling, der fortalte foreningens lange historie på en ny måde. Museets fokus på hedebosyning gjorde samarbejdet særligt spændende, da det oprindelige Selskab for Haandarbejdets Fremme netop havde haft til formål at bevare og fremme det danske håndarbejde, og blandt andet overtog Selskabet Hedebosyningens Fremme ved oprettelsen d. 20. marts 1928.

Det blev hurtigt besluttet, at udstillingen ikke som tidligere jubilæumsfejring skulle være kronologisk, men snarere sætte fokus på de mange års designproces. Det betød, at foreningen for første gang lod en del af deres samling af mønstre, også kaldet patroneringer, udstille. Museet stod derfor, sammen med foreningen, overfor et vældigt forarbejde med at gennemgå det imponerende arkiv og udvælge de skitser, mønstre, syprøver og de færdige broderier, vi ville benytte.

Mænd laver da ikke broderi

Edith Hansen, Ida Winckler og Christiane Hæk! Det er især de navne, man forbinder med Haandarbejdets Fremme, og særligt foreningens blomstrende flagskib Gerda Bengtsson kom til at præge dansk broderi i generationer. Med disse kvinders imponerende mængder broderimønstre overser man nemt den store mængde af andre designere, som også har bidraget til moden i broderier, og især den store gruppe mænd. På udstillingen kunne vi præsentere en meget bred palet af navnkundige designere og kunstnere, som gennem tiden har leveret broderimønstre til foreningen. Eksempler med Mogens

Der ligger altid meget arbejde bag en udstilling, og med over 100 partroneringer blev museets ansatte hurtigt eksperter i at indramme.

Koch, Henry Heerup, Per Arnoldi, Ole Kortzau og Mads Stage viste, at mænd gennem hele foreningens historie har bakket op om dansk håndarbejde og været med til at definere det.

Bjørn Wiinblad er et andet eksempel på denne opbakning. Sammen med H.M. Dronning Margrethe 2. havde Bjørn Wiinblad fået sit eget rum, der satte fokus på hans farverige og ornamenterede broderimønstre. Den mængde af mønstre, som Wiinblad havde skabt, var et billede på den store taknemmelighed for den hjælp, Selskabet for Haandarbejdets Fremme havde ydet ham i de unge år under besættelsen og den interesse, han fik for den

Nørkehjørnet gav mulighed for at lære korssting helt fra bunden og lave sine egne mønstre.

H.M. Dronning Margrethe 2. kigger interessert på Gerda Bengtssons mange broderimønstre. Foto: Mads Strømme.

særlige arbejdsform at skabe en tegning, der senere skal omdannes til et brugbart mønster, ikke af ham men af Haandarbejdets Fremmes dygtige syersker.

Lær at brodere

"Man får helt lyst til at begynde at brodere igen" var en sætning, der ofte gik igen blandt gæsterne, hvor mange havde lagt broderiet på hylden for år tilbage. For andre gæster, især de yngre, som ikke havde lært at brodere, var der etableret et nørkehjørne. Her kunne man både forsøge sig med at designe sin helt egen patronering eller give sig i kast med at brodere helt enkle motiver, der var udsnit af nogle af de større mønstre på sykarton. I forbindelse med udstillingen afholdt museet også en lang række kurser i samarbejde med Haandarbejdets Fremme.

Royalts besøg

Den 20. marts 2018 blev Haandarbejdets Fremmes jubilæum fejret på Greve Museum med et stort fremmøde af foreningens medlemmer og med besøg af H.M. Dronning Margrethe 2. og H.K.H. Kronprinsesse Mary. Foreningen har altid haft en forbindelse til det danske kongehus, og med H.M. Dronning Margrethe 2. har man haft et direkte samarbejde. Som led i jubilæet afslørede dronningen sit nyeste broderi til Haandarbejdets Fremme – en julekalender, inspireret af de mange hun gennem årene har broderet til sine børnebørn. Herefter blev dronningen og kronprinsessen vist rundt i udstillingen.

Skulptur Extra 2018

Af fhv. museumsinspektør Iben Overgaard

Grevegårds have og gårdsplads dannede hele sommeren ramme om en skulpturudstilling lavet i samarbejde med Kunstforeningen Køge Bugt.

Publikum kunne opleve samtidskunst af en række markante og vægtige kunstnere, der havde skabt stedspecifikke værker med udgangspunkt i museets omgivelser. Med haven som baggrund var der mulighed for at komme helt tæt på værkerne og udforske dem.

Køge Bugt Kunstforening og kurator Geert Daae Funder havde inviteret 13 kunstnere, der tilsammen perspektiverede skulpturens spændvidde fra det avancerede til det mere figurative. Her mødes helt unge talenter med de modne og etablerede kunstnere. Det er alle professionelle kunstnere med højt ambitionsniveau og veludviklet kunstnerisk praksis.

Detalje af det smukke kniplingsmønster mejslet i Laila Westergaards værk 'Kniplingsstol'.

Følgende kunstnere var repræsenteret: Geert Daae Funder, Karen Land Hansen, Keld Moseholm, Kristian Sverdrup, Laila Westergaard, Lars Waldemar, Lene Barnkob Kaas, Mette Kit Jensen, Mette Gitz Johansen, Ole Broager, Per-René Larsen, Sys Svinding og Vivi Linnemann.

Udstillingen blev realiseret med støtte fra: Billedhuggeren, professor Gottfred Eickhoff og hustrus, maleren Gerda Eickhoffs Fond og Grosserer L. F. Foghts Fond.

Udstillingen gav mulighed for en behagelig, overraskende og finurlig vandring rundt i museets have og på gårdspladsen, der kunne gentages igen og igen, idet værkerne voksede sammen med haven igennem udstillingsperioden.

Geert Daae Funder og Kunstforeningen Køge Bugt skal have en stor tak for samarbejdet, som vi glæder os over at kunne gentage i 2019.

Lyset spiller en vigtig rolle i Vivi Linnemanns skulpturer, hvilket bliver meget tydeligt en sen eftermiddag.

Mig og min have

Af fhv. museumsinspektør Iben Overgaard og kulturhistoriker Birgitte Rosenhegn

Egen have med plads til børn, solseng, grill og køkkenhave, grønne plæner eller en lille frodig oase bag en tryk hæk. Parcelhushaven er fuld af modsætninger, drømme, mode og håb. I særudstillingen på Greve Museum, tog vi et kig ind bag ligusterhækkene med et bud på, hvordan vi danskere har det med vores haver.

Parcelhushaven er en overset størrelse. Ord som ligusterfascist klæber stadig til livet bag hækkene, lige meget om haven er omkranset af liguster eller bøg. Den er kedelig, uinspirerende og lukket om sig selv! Ikke desto mindre er parcelhuset den mest almindelige boligform i Danmark, og haven afspejler gerne ejernes baggrund, interesser, helbred og alder. 'Mig og min have' fortalte om parcelhushavens udvikling fra 1960'erne og frem til i dag.

Udendørsudstilling indendørs

Hvordan bygger man en have op, der skal strække sig over 50 år, indendørs i et rum uden lys? Det spørgsmål måtte vi løse, når vi nu gerne ville fortælle om parcelhushaven og dens udvikling. Planter kunne vi ikke have med, både på grund af lyset og af hensyn til vores genstande, så det var nødvendigt at se nærmere på et andet element af haven: Terrassen! Det var i 1960'erne, at man for første gang i den brede befolkning begyndte at spise mad udendørs i haven. Før denne periode havde man primært holdt sig til lidt kaffe og kage under træernes skygge, men i 1960'erne dukkede små terrasser op langs husenes langsider, og var man heldig, var der netop plads til et bord og et par stole. Den trend skulle vise sig at holde og blev kun styrket yderligere med indførelsen af kassegrillen i 1970'erne, hvor danskernes kærlighed til grillmad for alvor så dagens lys.

Den trend blev et af udstillingens bærende elementer, og der blev skabt tre terrasseområder, der skulle afspejle tidernes skift med forskellige møbler og grill: 1960-70'ernes beskedne terrasse med de nye smarte, lette havemøbler i metal og stof, der ikke holdt længe, men hurtigt kunne skiftes ud i den voksende brug-og-smid-væk kultur, 1980-90'ernes større terrasse med

Mange gæster lagde vejen forbi udstillingen "Mig og min have". Her er det gæster ved åbningen af udstillingen.

Sten og planter fra rejser, minder fra tidligere haver, skulpturer og meget mere giver alle haver et personligt præg, ligesom favoritrekskaber og indretning har egne historier. De 20 haveejeres genstande blev et samlingspunkt i udstillingen.

stabelbare plastikstole og ikke mindst 2000-10'ernes kæmpe terrasser med plads til loungemøbler, webergrill og havetrampolin til børnene ved siden af.

Hvilken haveejertype er du?

Igennem 2017 og 2018 har Greve Museum interviewet en lang række haveejere i Greve Kommune. De spændte vidt i alder, baggrund og hvor længe de har boet her, men de har alle spændende eksempler på de haver, som findes i parcelhuskvartererne. I udstillingen fortalte vi om deres liv med haven, nogle mere i dybden end andre. Vi bad dem vælge en genstand, som fortalte om netop deres forhold til haven. Det blev en spændende samling af varierende genstande, der hver fortalte deres egen historie, og som viste spændvidden og dybden bag de grønne hække.

Udstillingen præsenterede dermed forskellige typer af haver og haveejere, og ville man teste sig selv, kunne man forsøge sig med sociologen Bella Marckmanns test, og finde ud af, om du er en nusser, der bruger næsten al din fritid på haven, en ordensaktivist, der sætter en ære i en flot klippet hæk og en ukrudtsfri have, en økorumantiker, hvor sprøjtemidler aldrig finder vej ind på matriklen eller en slapper, som nyder haven både med og uden ukrudt, bare den kan bruges til leg, hygge og afslapning.

Udstillingen blev skabt i samarbejde med Haveselskabet, Køge-Roskilde afdelingen og 20 af deres medlemmer, som åbnede deres have for museet og fortalte om deres liv med den. Det skal de have en stor tak for.

Udstillingen blev realiseret med støtte fra Willab Garden, som havde sponsoreret et drivhus til udstillingen.

I forbindelse med udstillingen og samarbejdet er der både i 2017 og i 2018 afholdt plantebyttemarked i museets gård, og der er blevet etableret to nye bede i museets have. Bedene er ligesom udstillingen delt op i perioder og afspejler tidens modeplanter, bunddække og stensætning. Vi ser frem til at se bedene vokse til i de kommende år og være en udendørs fortælling om parcelhuslivet i Greve Kommune.

I 1980'erne så man en voksende interesse for havelitteratur, og Danmarks Radio så hurtigt mulighederne i danskernes stigende haveinteresse. I 1988 gik programmet "DR-Derude", i luften med enorme seertal. På udstillingens 1980-90'er terrasse kunne man roligt læne sig tilbage og nyde et gensyn med Søren Ryge Petersen.

Plantemarked i museumsgården d. 2. september 2018 få timer for udstillingsåbningen.

Kan man høre historien?

Af museumsinspektør Kamilla Hjortkjær

Er der en særlig lyd for en bestemt historisk periode? Hvordan kan vi bruge lyd i udstillingen til at forbedre oplevelsen af en bestemt historisk periode, begivenhed eller et sted? Disse spørgsmål har jeg beskæftiget mig indgående med i 2017 og 2018, hvor jeg, med støtte fra Slots- og Kulturstyrelsens pulje til opkvalificering af forskerkompetencer, har skrevet to forskningsartikler til engelsksprogede tidsskrifter og har deltaget med oplæg på tre internationale konferencer om samme emne.

Tidligere forskning

Siden 2012 har jeg på forskellig vis beskæftiget mig med dette emne, hvilket har resulteret i, at vi arbejder målrettet med, at lyden er en integreret del af alle vores udstillinger. I de tidligere projekter har jeg indsamlet en betydelig mængde empirisk materiale ved blandt andet at besøge forskellige danske museer sammen med en fokusgruppe, ved at analysere brugen af lyd i forskellige kulturhistoriske udstillinger og ikke mindst ved at afprøve, hvorledes brug af lyd har en indvirkning på vores egne udstillinger på både Grevegård og Mosede Fort.

Det kan høres i museernes udstillinger

Som mange gæster på vores to museer har bemærket, så er lyd blevet en fast del af udstillingerne – både de permanente udstillinger og særudstillingerne. Det er særligt i den permanente udstilling "Velfærdsdrømme" på Grevegård og i udstillingen i kasematten på Mosede Fort, at lyden har fået en central rolle. I "Velfærdsdrømme" igangsættes en række mindre højtalere i takt med, at gæsterne bevæger sig rundt i udstillingen, og de udstillede genstande ledsages på den måde også af en lydskulisse. Man kan desuden høre både S-toget, biler, en cykel og en knallert køre gennem hele udstillingen. På Mosede Fort er der ligeledes integreret lyd i udstillingen på flere forskellige måder. Her er der både lydsekvenser, der afspilles i højtalere i nogle af rummene, og også lyd i de mange telefoner, som gæsterne kan tage for at få mere viden og information om den tid, som udstillingen fortæller om. Vi har fået rigtig meget positiv respons på netop lydinstallationerne i vores udstillinger, og det er derfor blevet en naturlig del af udstillingsarbejdet, at vi også indarbejder lyd i vores særudstillinger.

De mange telefoner i udstillingen bliver taget godt imod af gæsterne.

I hængekøjerne kan man lytte til fortællinger gennem puden.

Forskningsartikler

Det har nu ført til, at to artikler er sendt afsted til internationale forskningstidsskrifter. I den ene artikel, som er et case study af vores permanente udstilling på Mosede Fort, går jeg helt tæt på, hvordan lyden har en central rolle i formidlingen i udstillingen. I den anden artikel undersøger og diskuterer jeg, hvorvidt museer eller arkiver bør indsamle lyd som en del af det kulturhistoriske materiale, som bør bevares for eftertiden på lige fod med genstande, arkivalier og fotos. En peer review-proces kan tage mange måneder, så derfor er artiklerne i skrivende stund endnu ikke publiceret, men det forventes de at blive i løbet af 2019.

Det er ikke vand, men lyd der kommer ud af brusehovedet i fortets baderum.

Det er en vigtig del af museets forpligtelse, som statsanerkendt museum, at leve op til dets forskningsforpligtelse. Dette betyder blandt andet, at Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler, at museet publicerer sine forskningsresultater i såkaldt fagfællebedømte medier – både nationalt og internationalt.

Internationale konferencer

I 2017 havde jeg desuden mulighed for at fortælle om min forskning på tre internationale lydkonferencer i hhv. Oslo, Dublin og Warszawa. På de internationale konferencer blev der skabt god grobund for kommende samarbejder, og oplægget om lyd på de kulturhistoriske museer blev taget godt imod af de øvrige konference-deltagere.

Fra september 2019 og tre år frem er jeg indskrevet på RUC som ph.d.-studerende på halv tid. Med støtte fra Slots- og Kulturstyrelsens pulje til opkvalificering af forskerkompetencer og med et såkaldt husningstilsagn fra RUC, betyder det, at jeg nu kan sammenskrive min tidligere forskning til en samlet ph.d., som, hvis alt går efter planen, kan afsluttes i 2022.

Lugtetøj og potpourri

Af gartner Elsebeth Larsen

Om metoder til at skabe vellugt og fordrive utøj i hjemmet og om opfattelsen af god hygiejne på Hedeboegnen i 1800-tallet.

Fra Hedeboestuen på Greve Museum: Rosen var et yndet motiv i folkekunsten. På billedet ses et vråskab foran et træpanel. Begge er udsmykket med rosenmotiver.

Roser, lavendel og salt

Mellem frugthaven og prydhaven på Greve Museum vokser en lavendelhæk og en rosenhæk på hver sin side af havegangen. Rosenarten, 'Maiden's Blush', blomstrer i juni og juli med en intens duft. Vi har på museet prøvet at konservere denne duft, iblandet lavendel, efter en gammel opskrift på potpourri, som også kendes fra Hedeboegnen.

I Marie Christophersens optegnelser "Fra Hedeboegnen", hvori hun fortæller om sine bedsteforældres hjem i 1820'erne og om sit eget fødehjem, står der: "Lavendler og Rosenblade pilledes, blandedes sammen og drysse-des ned med Salt i en Krukke [...]". Det skal tilføjes at forholdet mellem blomster og salt er nogenlunde 1:1, ikke efter vægt, men efter volumen. Groft salt er velegnet. Til slut lagde man en tallerken over som låg. Herefter gik fermenteringsprocessen i gang, og duften blev med tiden mere og mere koncentreret. Potpourriblandingen kunne holde sig i flere år, og efterhånden som blandingen svandt, tilsatte man mere salt og flere friske blomster.

Ilde lugt og vellugt

Potpourri, som på fransk nogenlunde betyder "rådden krukke", er en metode til konservering af duft og kendes fra det tidlige 17. århundredes Frankrig. Den personlige hygiejne, eller snarere fraværet af samme, ved det franske hof er navnkundigt. Vand betragtedes som en farlig smittekilde, en antagelse der stammede fra tidligere tiders pestepidemier. Man vaskede sig derfor ikke, men parfumerede sig så meget desto mere. Så galt stod det ikke til hos den danske bonde i 1800-årene, men navnlig om vinteren havde man i stuen et indeklima, som moderne, fintfølede næser næppe ville finde stort behag i.

Livet i dagligstuen

I det 17.-19. århundrede var indretningen af gårde i Danmark ofte variationer over det samme tema. Vilklarene de fleste steder og dermed kravene til landboboligen var ret ens, og derfor var indretningsløsningerne traditionelt de samme, egnsforskelle til trods. Navnlig ét rum spillede en central rolle i hverdagslivet, nemlig dagligstuen. Dette rum var typisk indrettet med langbænken og langbordet langs vinduesvæggen, hvor man spiste alle dagens måltider. Langs den modsatte væg stod de indbyggede alkover, hvori hele husholdningen sov, indtil særskilte sovekamre med tiden kom til. Dagligstuen kunne opvarmes, hvilket fremkomsten af støbejernsovne og dermed skorstene gav god mulighed for. Og det var der brug for i de kolde vintermåneder, når kulden skulle holdes ude.

Især i vintertiden var der i dagligstuen et mylder af mennesker og aktiviteter, for det var her, man udførte de mange vintersysler. Og her var sågar dyr, idet også fjerkræ fik lov til at nyde godt af ovnavarmen om vinteren. I dagligstuen var man tæt på hinanden. Enhver udførte sine arbejdsysler, også børnene, hvis de da ikke terpede lektier eller var så små, at de legede. Når sengetiden indtraf, lagde man sig – eller snarere satte man sig – tilrette i de små alkover, hvor man altid sov flere sammen.

Den personlige hygiejne

Hvordan har der mon ikke lugtet i sådan en dagligstue, hvor fjerkræet lunede sig under langbænken, og hvor man var mange samlet? Det gjaldt jo om at holde på varmen, og dette på bekostning af udluftning. Hertil skal

lægges, at praksis omkring den personlige hygiejne var væsentligt anderledes end i dag: Ikke alle vaskede sig til hverdag. I "Haandbog for Landmanden eller Anvisning til en hensigtssvarende Agerdyrkning" skriver forfatteren i afsnittet om "Den første Karls Pligter paa en Gaard" blandt andet: "Idetmindste een Gang daglig bør Ansigt og Hænder vadskes, og hvor Leilighed gives til Badning, maa denne ikke forsømmes".

Mændene og karlene vaskede sig ved vandtruget i gården, sommer som vinter. Kvinderne vaskede sig sædvanligvis inden døre, og i lighed med mændene først og fremmest kroppens synlige dele. Kvinderne foretog dog hyppigt håndvask, fx ved skift imellem de forskellige arbejdsfunktioner, ude såvel som inde og før måltider. Der kan altså godt til tider have høret lidt i dagligstuen. Det har man levet med, men påfaldende er det alligevel, at de få arter af potteplanter, som man havde i stuerne, ofte havde stærkt duftende, aromatiske blomster eller blade: "Æblegeneraler" (Geranium odoratissimum, æblegeranie) og "Rosengeneraler" (Pelargonium graveolens, rosengeranie), også kaldet ørepineplante og anvendt mod samme lidelse, var almindelige også på Hedeboegnen. Her ud over tog man også planter ind fra haven, fx den velduftende gyldenlak, når den blomstrede.

Luttens

Luttens er sjællandsk dialekt for "lugtetøj", som var en samlebetegnelse for de vellugtende eller stærkt lugtende urter, som man indsamlede og anvendte til forskellige formål. Om sommeren høstede man store bundter af malurt og lavendel, som man hængte til tørring på loftet. Så havde man til den røgning af stuerne, som man foretog efter endt rengøring og op til højtiderne. Ikke mindst om vinteren, hvor det jo gjaldt om at holde på varmen inden døre, har det givet et frisk pust af vellugt.

Ved forårsrengøringen tømte man de store kister, hvor man opbevarede linned og uldtøj, og bar indholdet uden dørs til soling og luftning. De tomme kister blev, hvis man var ekstra omhyggelig, røget med malurt for at fordrive utøj, i dette tilfælde navnlig klædemøl. Når linned og uld igen blev lagt på plads i kisten, brugte man at lægge små

tørrede buketter af især malurt og lavendel mellem tøjet. Indendørs røgning med planter er formentlig en ældgammel praksis.

Potpourri

Ved højtider eller når der kom fremmede, måtte der lidt ekstra til, og her tog man fra en krukke og lagde lidt luttens fra potpourrikrukken på bilæggerovnen for at sprede duft i stuen. Vi har allerede givet en opskrift fra Hedeboegnen. Samme opskrift, om end højere svunget på poesiens vinger, finder man i H. C. Andersens eventyr, "Hvem var den lykkeligste?":

"En dugdråbe og en varm dag til, så ville bladene falde; det så konen og fandt, at nu havde den gjort sin skønheds gavn, den skulle med hjem til andre afbladede roser og med dem syltes, blive potpourri; føres sammen med de små blå drenge, som kaldes lavendler, balsameres med salt. Balsameres, det bliver kun roser og konger. "Jeg bliver den mest hædrede!", sagde rosen, idet lugekonen tog den. "Jeg bliver den lykkeligste! Jeg skal balsameres."

På Grevegård vokser rosen, "Maiden's Blush", hvis velduftende kronblade kan anvendes i et duftpourri.

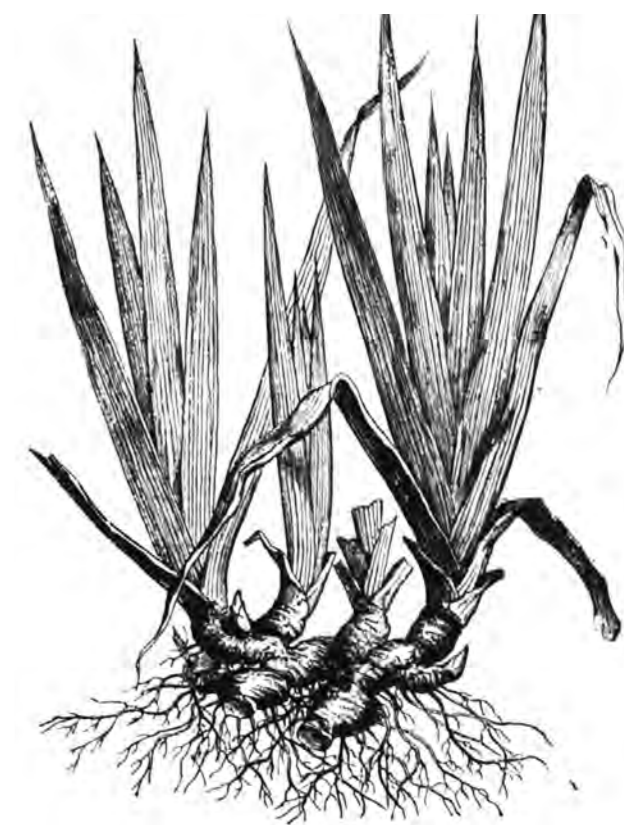

Det var ikke udelukkende roser og lavendel, der var egnet til formålet. Alle slags aromatisk duftende blomster og blade fandt anvendelse, og det var bare at fylde på som året skred frem, gerne begyndende med den velduftende martsviol. Sidst på året fik blandingen måske et aromatisk tilskud fra nogle af julens krydderier.

Violrod

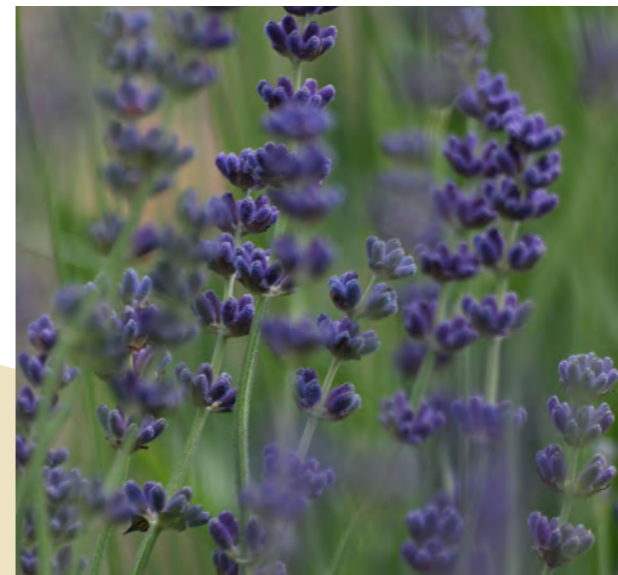
Havde man råd, kunne man købe violrod på apoteket, rive den til pulver og blande i potpourriet. Violrod (Iris germanica var. florentina) er en underart af den velkendte haveiris. Når den fyldige rodstock, rhizomet, bliver tørret, får den en intens duft af viol. Den har været dyrket i Danmark i flere århundreder, men om man også havde den i bondehaver er usikkert. Den har i hvert fald ikke været almindelig.

Som nævnt opbevarede et duftpourri bedst i tæt-luttende krukker, som regel blot almindelige ler- eller stentøjskrukker med en tallerken som låg. Porcelæn forekom kun sjældent i ældre bondehjem som i fx Marie Christophersens bedsteforældres hjem.

Violrod. I frisk tilstand lugter den ikke godt, men tørret udvikler duftstoffet sig til en viollignende duft. Fra Gram, Jensen og Mentz, Nyttplanter, 1937.

Lavendel var at finde i bondehaver gennem århundreder, både for sin skønhed og for sine mange anvendelsesmuligheder.

Skidt og kanel

Der fandtes også eksklusive potpourrikrukker, enten af fajance, porcelæn eller glas. Nogle med låg og andre med små huller. Når man ville sprede den behagelige duft, tog man låget af krukken og rørte rundt med en pind. Måske har de finere potpourribeholdere haft en større udbredelse blandt borgerskabet i byerne. I byerne var der så sandelig også behov for et duftende frirum, i hvert fald hvis man boede i København, inden for voldene. Her måtte man finde sig i den vedvarende stank fra de åbne kloakker i gaderne, og det tillige med mudder, snavs og affaldsdynger i en alt for tæt bebygget og beboet hovedstad.

Sammenlignet med disse forhold har livet på landet – og måske i særdeleshed på den velstående Hedeboegn – nok været et attraktivt, også hvad angik sundhed og hygiejne.

Ny magasinplads til store genstande

Af forvalter Peter Wolfenberg Olsen og museumsinspektør Kamilla Hjortkjær

Har du bemærket, at museet har fået opstillet to store containere? Måske ikke, vi har i hvert fald forsøgt at få dem til at falde så godt ind i landskabet som muligt. Der er dog en helt særlig grund til, at vi har anskaffet os de to containere, nemlig den, at vi ønsker at passe godt på vores genstande.

Museet har længe gerne ville have mere opbevarings- og magasinplads. I den store sorte lade har vi ikke haft mulighed for at klimastyre lokalerne, hvilket ikke har været optimalt for de museumsgenstande, som har været opbevaret der. Derfor undersøgte vi i 2018 flere forskellige muligheder for, hvordan vi kunne skaffe bedre opmagasinering for vores museumsgenstande og også mere plads til anden opbevaring.

Forvalter Peter Wolfenberg Olsen udarbejdede forskellige løsningsmuligheder til tilbygning til den sorte lade. Løsningen med en tilbygning til den sorte lade var dog økonomisk meget tung i forhold til den ekstra plads, vi kunne få for pengene.

Derfor valgte vi at tænke i alternative løsningsforslag, nemlig containere. Vi besluttede at indkøbe to 40 fods køle/frysecontainere samt et affugtningsanlæg til dem. En sådan løsning betyder nemlig, at vi kan styre den relative luftfugtighed i de to containere således, at vi passer bedst muligt på vores museumsgenstande.

For at få plads til containerne krævede det dog, at vi fik ryddet et stykke med småbevoksning, buske og træer. Herefter planerede en entreprenør området for større sten og gravede 12 punktfundamenter ud, som blev kompimeret med stabilgrus, hvorpå der blev lagt nogle store, kraftige fliser. Herefter fik vi nedgravet trækrør fra laden til containeren, som skulle forsyne containerne med strøm, så vi kunne etablere lys og affugtningsanlæg.

De to magasincontainere ankommer med kranvogn. Siden da er de blevet malet, så de falder bedre ind i omgivelserne.

Affugtningsanlægget sikrer, at den relative luftfugtighed ikke overstiger 50% i begge containere. Containerne er desuden blevet forsynet med låsebomme med hængelåse i sikringsklasse svarende til, hvad der tidligere blev kaldt Skafor rød således, at vi sikrer os bedst muligt mod indbrud.

Containerne er blevet indrettet med ombyggede palle-reoler, så de passer bedst muligt til containerne og til de genstande, vi opbevarer her.

Samtlige genstande, som er flyttet fra den sorte lade til containerne, har været forbi Bevaringscenter Sjælland i Køge for at blive frosset. Dette gøres for at undgå, at skadedyr kan overleve i eksempelvis træ eller andet organisk materiale.

Der er stadig et sorteringsarbejde forude, før vi kan afslutte flytteprojektet fra laden til containerne. Det kræver megen sortering, da der ikke er plads til samtlige ting fra laden, så i løbet af 2019 vil der helt sikkert være endnu et par flyttedage i sigte.

Årets gang på Greve Lokalarkiv

Af arkivar Mikkel Stage

I 2018 har arkivet arbejdet målrettet med at formidle vores materiale, og vores gode fortællinger for så mange mennesker som muligt. 2018 var også året, hvor vi skiftede registreringsystem og tog de første skridt til en sammenlægning med kommunearkivet.

Formidling

På arkivet har vi et lille mundheld, der hedder, at vore samlinger kun lever, når de bliver formidlet til nogen. Derfor har vi i årets løb gjort rigtig meget for, at vores fotografier, film og arkivalier er blevet oplevet af så mange som muligt. På den traditionelle bane har vi i løbet af året afholdt mange foredrag. Nogle hvor vi selv fortalte, andre hvor vi havde inviteret folk udefra eller fået nogle af vores dygtige samarbejdspartnere til at udbrede deres righoldige viden. I alt har arkivet afholdt 18 arrangementer med deltagelse af små 1000 mennesker. Vi oplever de største gevinster, når vores formidling sker i samarbejde med senior klubber, grundejerforeninger, lokalhistoriske foreninger eller andre lokale ildsjæle.

R rigtig mange mennesker deltog i vores arrangementer i løbet af året. Her er det en strandvandring langs Karlslunde Strand, hvor omkring 100 mennesker deltog.

Vi har gennem året lavet flere små film sammen med kommunens kommunikationsafdeling, hvor vi fortæller om lokalområdet. De er ligesom forrige år blevet rigtig godt modtaget på Facebook. Samtidig fik vi i forbindelse med udnævnelsen af bevaringsværdige bygninger langs Strandvejen mulighed for at lave en lille udsendelse sammen med TV2 Lorry. Denne blev set af rigtig mange borgere og skabte stor synlighed om den bebyggede kulturarv langs Strandvejen og arkivets arbejde.

Et tilbagevendende arrangement, som vi også har fået meget ud af, er Greve Kommunes officielle modtagelse af nye borgere. Det er et arrangement, hvor nye borgere bliver informeret om det skønne sted, de nu er flyttet til. Vores rolle er at fortælle om Greves historie og på den måde sikre, at mange af vores nye medborgere bliver introduceret til både hedebosyninger og Tunestillingen.

Frivillige ildsjæle

Ligesom de foregående år har de arkivfrivillige også i år

De frivilliges retrodigitalisering og registrering af tidligere indkomster åbenbarer utroligt mange fotografiske perler fra lokalområdet. Her er det et gruppebillede ved solvbryllup på Astrids Minde ved Jerismose i 1919.

bidraget rigtig meget til arkivets arbejdsindsats. Uden deres kombination af lokalhistorisk viden og gåpåmod ville det rent ud sagt være svært at drive det lokalhistoriske arkiv. De frivillige har i løbet af året gjort nogle store indhug i det ordningsefterslæb, som arkivet har opbygget gennem årene. Især efterdigitaliseringen af indleverede fotos har fyldt meget af deres arbejde.

Takket være de frivilliges indsats har det igen i år været muligt at leve op til vores principper om straksregistrering af indkommet materiale, således at vi igen i år undgår at skabe ordnings- og registreringsmæssigt efterslæb.

Samling og registreringsarbejde

I slutningen af 2016 fik vi digitaliseret hele vores lyd- og interviewsamling, og gennem hele 2017 arbejdede vi på at få registreret og struktureret samlingen.

I 2018 startede så det store arbejde med at lytte alle vores interviews igennem og lave en grundigere emne-

registrering af interviewsamlingen, så den i højere grad kan bruges i vores daglige formidling af lokalhistorien. De frivillige har lyttet til mange timers optagelser, og de har lavet nogle rigtig flotte registreringer, der allerede nu gør interviewsamlingen langt mere tilgængelig, da vi ud fra emnesøgninger kan finde præcis det interview, hvor der fx fortælles om stormfloden i 1872 eller manglen på mad under 1. Verdenskrig.

Overgang til SARA

I slutningen af året overgik museet og arkivet sammen med alle andre statsanerkendte museer til registrerings-systemet SARA. Arkivet har bistået med at lave tests i forbindelse med datamigreringen mellem systemerne.

Vores registreringsarbejde i løbet af året har også båret præg af, at vi i perioder har været afskåret fra at bruge vores registreringssystem, da man selvsagt ikke kunne indtaste data i overgangsperioden mellem de to systemer.

Vi har også skulle lære et nyt system at kende, med nye arbejdsgange og metoder til følge.

Sammenlægning med kommunearkivet.

Igennem hele 2018 har vi arbejdet tæt sammen med kommunearkivaren om at få samlet vore to arkiver. Det er vores faste overbevisning, at der er adskillige synergieffekter, som kan afledes af ét samlet kommunearkiv.

Desværre blev samlingen af arkiverne en del af Greve Kommunens store sparekatalog, således at lokalarkivet i 2019 overtager kommunearkivets opgaver uden medfølgende personaleressourcer. Dette forhold gør også, at arkivet fremadrettet skal sikre, at de strukturer, man arbejder indenfor, muliggør en stærkere frivillig indsats og selvstændighed.

100-året for freden på Museum Mosede Fort

Af formidlingsinspektør Louise Ahmt

I 2018 var der én begivenhed, der kom til at præge året på Mosede Fort – nemlig 100-året for 1. Verdenskrigs afslutning den 11/11 kl. 11. Efter den fire år lange krig betød våbenstilstanden d. 11. november 1918 endelig begyndelsen til fred. På Mosede Fort inviterede vi til freds jubilæum, hvor vi markerede krigens afslutning med et tætpakket program.

Den 11/11 kl. 11

På denne dag havde museet ekstraordinært længe åbent fra kl. 10-17. Mellem kl. 10 og kl. 11 bragede kanonerne løs på fortoppen, mens gæsterne begyndte at indfinde sig på området. Kl. 11 blev der afholdt et minuts stilhed, hvorefter der var taler ved borgmester Pernille Beckmann og museumschef Henriette Buus efterfulgt af musik fremført af messingblæsere fra Greve Harmoniorkester.

Samarbejde med mange aktører

Museets markedsføringsansvarlige Maja Lykketoft havde fået stablet et samarbejde med mange forskellige aktører på benene. Nordea-fonden gav midler til, at vi kunne hyre Nordsjællands Veterantog til at køre fra Københavns Hovedbanegård til Karlslunde Station t/r to gange i løbet af dagen. Veterantoget blev befolket af frivillige fra Vestvolden samt Græsted Veterantræf. Passagererne blev således hilset velkommen af folk iklædt tidens dragter. På selve fortområdet stod kaffedamerne fra TimeWinder-

Mange gæster spiste en kop varm gullaschsuppe, imens de stod i kø for at komme ind og se udstillingen.

festivalen for at genskabe en kaffesalon anno 1918. Klædt i tidens tøj serverede de kaffe og tre slags kager bagt efter originale opskrifter. Den lokale restauratør Lars Berg serverede urtefrikadeller efter en opskrift fra en sparekagebog, der udkom under 1. Verdenskrig. Sidst men ikke mindst var Greve Pigegarde med til at sætte en god stemning med musik i fortgården. Alt i alt var rigtig mange mennesker med til at give en hjælpende hånd, og med lidt hjælp fra vejrguderne blev det en dag med mange glade gæster.

Rundvisninger og foredrag

Veterantoget ankom med ca. 250 gæster to gange på dagen, så der var brug for et program med mange forskellige aktiviteter, da der kun må være 80 mennesker i udstillingen ad gangen. Vi tilbød således rundvisninger i kasematten og på fortområdet, og i infirmeriet kunne gæsterne høre korte foredrag, hvor bl.a. museets forskere fortalte om nyeste forskningsprojekter.

Største besøgstal i 2018

Ca. 1.000 gæster fandt vej til Mosede Fort denne dag, så markeringen den 11/11 gav os gode erfaringer med et stort arrangement med mange forskellige samarbejdspartnere. Arrangementet var samtidig med til at markere afslutningen på en sæson, hvor museet havde rekordstort besøgstal. I 2018 har Museum Mosede Fort haft sit hidtil højeste besøgstal på 11.983 besøgende børn og voksne.

Folk på Københavns Hovedbanegård fik sig et særsyn, da frivillige iklædt historiske dragter hoppede på veterantoget mod Mosede Fort.

Om Greve Museum – tal og organisation

Af økonomimedarbejder John Alexandersen

Denne artikel giver et overblik over museets tal og organisation.

Åbningstider	Greve Museum	Mosedede Fort Danmark 1914-18	Greve Lokalkarkiv
Mandag	Lukket	Lukket	Lukket
Tirsdag	11-15	11-15	Lukket
Onsdag	11-15	11-15	13.30-17
Torsdag	11-15	11-15	13.30-17
Fredag	11-15	11-15	Lukket
Lørdag	11-16	11-16	Lukket
Søndag til 31. aug.	11-16	11-16	Lukket
2. onsdag i mdr.	11-20		13.30-20

Administrationen: Alle hverdage 9-15

Skoletjenesten: Alle hverdage 9-15

Markedsføring

På hjemmesiderne grevemuseum.dk og danmark1914-18.dk kan brugerne tilmelde sig vores nyhedsbreve, der sendes ud 8-10 gange om året. Greve Museums nyhedsbrev har 252 abonnenter, mens nyhedsbrevet fra Mosede Fort – Danmark 1914-18 har 795 abonnenter tilmeldt ordningen.

Der blev i 2018 lavet en digital folder med museets undervisningstilbud. Folderen blev sendt ud til alle skoler og lagt på lærernes intranet. Derudover ligger alle tilbud også på platformen www.skoletjenesten.dk.

Trykt presse

	Greve Museum	Mosedede Fort
Dagbladet	30	14
Sydvesten	34	10
Vestegnen	13	6
Øvrige regionale og lokale blade	15	15
Landsd. aviser	3	7
Landsd. fag-, ugeblade og magasiner	21	4
Lokale aviser udenfor kommunen	9	13

Greve Museum og Mosede Fort – Danmark 1914-18 sender pressemeddelelser ud til både lokale og landsdækkende aviser og medier. Greve Museum har sendt omkring 52 pressemeddelelser i løbet af 2018, mens museet på Mosede Fort har sendt 28 stk. Pressemeddelelser udsendes ved nye udstillinger og arrangementer. Mosede Fort – Danmark 1914-18 har endnu ikke mulighed for at tilbyde skiftende udstillinger og faciliteter til mange arrangementer. Derfor er der færre anledninger til at udsende pressemeddelelser for Mosede Fort. Museerne har også løbende kontakt med udvalgte journalister, magasiner og andet, som vi kommunikerer direkte med.

Det lykkedes på Mosede Fort at få skabt særlig opmærksomhed omkring museets store forsknings- og formidlingsprojekt Kampen om maden 1914-1918. Både Politiken og Kristeligt Dagblad har skrevet længere artikler om emnet og Kristeligt Dagblad endda flere gange. I 2018 lykkedes det også for Greve Museum at komme igennem til flere landsdækkende medier med omtale af blandt andet udstillingen "Farveflor – Broderi i 90 år", hvor særligt jubilæumsfejringen i marts med royalt besøg førte til megen medieomtale i blandt andet Billedbladet, Her & Nu og BT. I løbet af året har museet også fået et godt samarbejde med journalister på ugeblade som Søndag, Hjemmet og Hendes Verden, særligt omkring de udstillinger, som indeholder håndarbejde eller andet kunsthåndværk.

TV og digitale medier

I forbindelse med markeringen af 100-året for freden fik Mosede Fort rigtig fin omtale på TV. TV2 News fulgte med på veterantoget fra København til Karlslunde Station og rapporterede direkte fra både togturen og fra fejringen på museet.

Mosedede Fort blev desuden nævnt 50 gange på webmedier, de fleste på www.sn.dk, som er en del af Sjællandske Medier og det andet lokale webmedie www.solrodneyt.dk, men også webmedier som aok.dk, politiken.dk, tv2nyhederne online, lorry.dk og dr.dk har omtalt aktiviteter på museet på Mosede Fort.

Grevegård på en smuk solrig efterårsdag, fotograferet med museets drone.

Det er efterhånden blevet en tradition, at vi på Greve Museum afslutter julen og indleder det nye år med en helligtrekonger rundvisning, og i den anledning fik vi en fin foromtale af arrangementet i TV2 Lorry. Resultatet var en meget velbesøgt rundvisning, som krævede en ekstrarundvisning efter den planlagte. Endnu et årstidsarrangement fik også omtale i TV2 Lorry, nemlig Allehelgen sidst i oktober. I august var samme TV-station forbi og lavede et fint indslag fra én af vores erindringscaféer. I forbindelse med udnævnelsen af bevaringsværdige bygninger langs strandvejen var vores arkivar Mikkel Stage med TV2 Lorry på tur langs strandvejen, hvilket førte til en længere udsendelse med fokus på den bebyggede kulturarv langs strandvejen og på arkivets arbejde med dette.

På Greve Museum kunne vi desuden ved årets udløb optælle 98 artikler eller omtaler på 29 forskellige web-medier herunder eksempelvis politiken.dk, bt.dk,

kendte.dk, dr.dk, videnskab.dk og selvfølgelig også sn.dk, som står for omkring halvdelen af omtalerne.

Museets egne digitale platforme

På Greve Museums hjemmeside www.grevemuseum.dk har der i 2018 været 23.736 unikke besøgende. På Mosede Fort – Danmark 1914-18s hjemmeside www.danmark1914-18.dk har der i 2018 været 16.075 unikke besøgende.

Både Greve Museum, Mosede Fort – Danmark 1914-18 og Lokalkarkivet har sider på Facebook, hvor følgerne kan følge med i, hvad der sker på museerne og i arkivet. Ved udgangen af 2018 havde Greve Museum 1327, hvilket er 400 flere følgere end ved udgangen af 2017. Mosede Fort – Danmark 1914-18 havde ved årets udgang 1479 følgere, en stigning på 350 siden udgangen af 2017, og Greve Lokalkarkivs side havde 192 følgere.

Økonomi

Museets basisøkonomi bestod i 2018 af følgende beløb:

Kommunalt tilskud til Greve Museum	kr. 2.983.945
Overført fra 2017	kr. 958.000
Børnekulturmidler fra Greve Kommune	kr. 97.000
Kommunalt tilskud til Mosede Fort	kr. 2.084.339
Udviklingstilskud til Mosede Fort fra Greve Kommune	kr. 500.000
Statstilskud	kr. 1.978.239
I alt	kr. 8.601.523

Museet sparer op til kalkning af gården og til større udstillinger og overfører midler, der er relateret til eksternt finansierede projekter, hvorfor der i museets selvforvaltningsaftale står, at museet har fri overførsel af mindreforbrug. Museet overfører således 0,575 mio. kr. videre fra 2018-2019.

Hertil kommer beløb, museet har modtaget som tilskud på baggrund af projektansøgninger og fondsbevillinger. På projekter med fondsmidler er der en periodisering af indtægter og udgifter over flere år.

VELUX FONDEN	Kr. 1.700.000
Nordea-fonden	kr. 278.707
I alt	kr. 1.978.707

Bygnings- og havevedligehold og større anskaffelser

Grevegård

I august 2017 blev der konstateret skimmelsvamp i det nordøstlige gavlkontorlokale (projektrummet) på 1. sal. Der blev foretaget flere målinger for at få viden om omfang, og der blev foretaget undersøgelser for at finde årsagen til skimmelsvampens opståen.

Efterfølgende blev den indvendige gavlvæg fjernet for at kunne fjerne skimmelen på teglstensvæggen. En silikatpladevæg blev fuldlimet på teglstensgavlen, en ny silikatindergavl blev spartlet, hvorefter der blev malet. Afslutningsvis blev el og netværk genetableret, og der blev opsat vandbåret centralvarme.

På Mosede Fort bliver skoleeleverne inddraget aktivt i undervisningen, blandt andet når vi illustrerer krigsudbruddet vha. store flag.

Bevaringscentret Bevaring Sjælland blev rekvireret til at tage kontrolmålinger for skimmel, og der blev ikke konstateret forhøjet niveau. Herefter blev ventilationsanlægget fremført fra magasin til indkomstrummet og til gavlkontoret, og endelig kunne kontoret igen tages i brug i december 2018. Det har været en meget lang sagsgang med store gener for de berørte medarbejdere, især registratoren, som i 1½ år ikke har kunnet bruge sin normale arbejdsplads, og som har behov for meget plads til at registrere, fotografere og pakke indkomne genstande.

Magasinbygningen "Sorte Lade", blev opført i 2005 og er uden klimastyring og ved at være fyldt. Til aflastning og opbevaring af de mest sårbare genstande er der indkøbt to 40 fods fryse/kølecontainere samt et affugtningsanlæg. Dermed er der mulighed for at styre den relative fugtighed til gavn for genstandenes holdbarhed.

I forbindelse med haveudstillingen er der anlagt fire små bede med et udvalg af planter, der skal illustrere skiftende tendenser og modestrømninger i parcelhushaven i perioden 1960-2018.

Besøgstal

Besøgende til Grevegård i 2018:

Typer af besøgende	Voksne	Børn
Besøgende til udstillinger	8.326	526
Besøgende til omvisninger	204	0
Besøgende til arrangementer	2.906	474
Besøgende i arkivet	345	0
Skolebørn samt lærere i skoletjenesten	234	2.472
Børnehavebørn samt lærere	6	36
I alt	12.021	3.508
Total 15.529 gæster		

På Grevegård fordeler museets gæster sig på individuelle besøgende, som går rundt og kigger på udstillingerne, får sig en kop kaffe i caféen eller er en tur forbi arkivet for at undersøge noget. Der er også rigtig mange, der deltager i de arrangementer, museet laver for både voksne og børnefamilier. Desuden er der jævnligt nogle private grupper, som henvender sig for at få en omvisning i museets udstillinger.

83 skoleklasser fra grundskolen har modtaget undervisning på Grevegård. 76 af klasserne stammer fra Greve Kommune, hvoraf 21 klasser har et obligatorisk forløb i 8. klasse. 7 klasser kommer fra skoler uden for Greve Kommune

I 2018 har der været ekstraordinært mange besøgende pga. udstillingen Farveflor.

Besøgende til Mosede Fort – Danmark 1914-18 i 2018:

Typer af besøgende	Voksne	Børn
Besøgende til udstillinger	6.008	1.411
Skolebørn og lærere i skoletjenesten	302	2.478
Besøgende til arrangementer	1.209	575
I alt	7.519	4.464
Total 11.983 gæster		

På Mosede Fort – Danmark 1914-18 fordeler gæsterne sig på individuelle besøgende, hvoraf mange deltager i den offentlige ½ times introduktion, der er en del af billetten. 85 foreninger, organisationer eller private grupper har i

2018 bestilt en privat omvisning, og der har været afholdt 6 børnefødselsdage.

93 skoleklasser har modtaget undervisning på Mosede Fort Danmark 1914-18. 74 fra grundskolen og 19 fra ungdomsuddannelserne. 48 af klasserne stammer fra Greve Kommune, hvoraf 26 klasser har et obligatorisk forløb i 8. klasse. 45 klasser kommer fra skoler uden for Greve Kommune. Der udbydes undervisning i fagene dansk, samfundsfag, matematik og idræt foruden historie, som indgår i alle forløb.

Personale

Museumsfagligt

- Museumschef Henriette Buus, 37 timer/uge, overgået til forskningsleder VELUX projektet, halv tid 1/12 2018
- Souschef Ruth Hedegaard, 37 timer/uge, 1/12 konstitueret museumsleder
- Administrativt personale John Alexandersen, 37 timer/uge
- Administrativt personale Lone Holst, 30 timer/uge
- Arkivar Mikkel Hansen Stage, 37 timer/uge
- Formidlingsinspektør Louise Kofod Ahmt, 37 timer/uge
- Forvalter Peter Wolfenberg Olsen, 37 timer/uge
- Gartner Elsebeth Larsen, 15 timer/uge
- Kommunikationsansvarlig for Museum Mosede Fort Maja Lykketoft, 32 timer/uge
- Kulturhistoriker Birgitte Louise Peiter Rosenhegn, 30 timer/uge
- Museumsinspektør Iben Overgaard stedfortrædende leder ift. samling og formidling på Grevegård, 37 timer/uge
- Museumsinspektør med særligt ansvar for samlingen og kommunikation Kamilla Hjortkjær, 37 timer/uge
- Museumsinspektør med særligt ansvar for Mosede Fort – Danmark 1914-18 Kristian Bruhn, 37 timer/uge
- Museumsmedarbejder Kira Funder Kristensen 20 timer/uge, fratrædt 30/11 2018
- Museumsvært Birgit Rasmussen, 30 timer/uge
- Registratør og bevaringsmedhjælp Camilla Mølskov Larsen, 30 timer/uge

Senior medarbejdere

- Klaus Homøe, 37 timer/uge
- Susanne Koch, 37 timer/uge
- Uffe Agersted fra februar, 37 timer/uge

Afløser i caféen

- Museumsvært Birthe Marie Larsen, skiftende timeantal
- Museumsvært Eva Hoffmann, skiftende timeantal
- Museumsvært Hanne Wurr, skiftende timeantal, fratrådt august
- Museumsvært Jenny Toft Jørgensen, skiftende timeantal fra maj til september
- Museumsvært Maj-Britt Frogne, skiftende timeantal, fratrådt februar
- Museumsvært Jetty Hanne Hvenegaard Kristensen, skiftende timeantal
- Museumsvært Solvejg Jørgensen, skiftende timeantal fra august

Midlertidigt ansatte

- Studentermød hjælp Cecilie Skov, skiftende timeantal, fratrådt juni
- Studentermød hjælp Jesper Jensen, skiftende timeantal
- Studentermød hjælp Louise Cecilie Nielsen, skiftende timeantal, fratrådt september
- Studentermød hjælp Maria Nygaard Madsen, skiftende timeantal, fratrådt august
- Studentermød hjælp Marie Hørup Nielsen, skiftende timeantal
- Studentermød hjælp Nicolai Nielsen, skiftende timeantal
- Studentermød hjælp Sophie Ahlstrand, skiftende timeantal

Projektansatte ved VELUX projektet

- Facilitator Tine Nygaard, 15 timer/uge
- Forskningsmedarbejder ph.d. Dino Knudsen, 26 timer/uge
- Forskningsmedarbejder ph.d. Pernille Henriette Wiil, 30 timer/uge

Løntilskudsansatte

- Carl-Kenneth Wentzel Carlsen, Julie Bønnelycke

Praktikanter

- Studiepraktikanter: Cecilie Friis, Mille Katrine Schmidt, Trine Klein Refstrup
- Virksomhedspraktikanter: Anne Louise Sand Andreasen, Astrid Grethe Thomsen Jensen, Carina Hallas Pedersen, Frederikke Heick, Hanne Hyldequist, Helene Transe Rasmussen, Jim Kjærgaard Stelmaszczyk, Julie Husum-Jacobsen, Kalle Engelhardt Kühmann, Louise Bindner, Maja Skovrup Becker, Maria Nygaard Madsen, Mathilde Bierbaum, Maya Apreleva Pedersen, Niels Poul Spenner, Sandra Schröder Holm Wosgaard, Sarah Engel Libonati, Talha Gülhan

Frivillige

- Lokalkivet: Alfred Jensen, Annie Andersen, Birgit Jensen, Birthe Jørgensen, Bjarne Hansen, Ejgil Molin, Esther Jensen, Gerd Have, Inge Poulsen, Jørn Rindum, Kirsten Roslev, Lajla Rindum, Lars Balster Pedersen, Niels Hansen, Niels Jørgen Jensen, Peer Ravn, Randi Scharling, Svend Aage Brun Hansen, Ole Eriksen
- Havelauget: Elin Olesen, Jette Stokholm, Jonna Rasmussen, Per Rasmussen
- Levendegørelse: Gerd Have, Jan Farberov, Olav Jensen, Palle Brink Kristiansen, Steen Rasmussen, Svend Erik Juul Kofod
- Syersker: Anni Christoffersen, Hanne Bisgård Jensen, Heidi Hinze, Randi Scharling
- Sykreds: Allis Nørby Jensen, Ann-Cecilie Pedersen, Anne Frandsen, Annelise Jacobsen, Birte Kristiansen, Grethe Hansen, Hanne Martini Jensen, Hanne Suppli Andreasen, Helle Ferré Sørensen, Karen Karkov, Karen Suppli Andreasen, Kirsten Siebuhr, Laila Glienke, Lene Bonnevie, Stine Jensen

Bestyrelse

Bestyrelsen for Greve Museum bestod i 2018 af følgende:

- Formand Bjarne Larsson, administrerende direktør for fsb, lejeboliger i Hovedstaden
- Næstformand Per Lund Sørensen, byrådsmedlem for Venstre
- Niclas Bekker Poulsen, byrådsmedlem for Socialdemokraterne
- Peter Kjær, prorektor RUC
- Tina Charlotte Koeffoed, erhvervs- og turistchef

Der blev i løbet af 2018 holdt 6 bestyrelsesmøder 20. marts, 2. maj, 11. juni, 20. august, 11. september, 1. november.

Samarbejdsforeninger

Greve Museums Venner er museets støtteforening, som i 2018 havde 145 husstandsmedlemmer. Foreningens formål er at samle de personer, som interesserer sig for museets arbejde. Medlemmerne bliver inviteret til åbninger, særlige arrangementer på museet, får 10 % rabat på museets egne bøger og fri adgang til en del af museets arrangementer. Som en del af kontingentet får alle medlemmer et årskort til museet Mosedø Fort – Danmark 1914-18 med en valgfri ledsager. Foreningen arrangerer udflugter, der annonceres i nyhedsbreve og på museets hjemmeside. Mange medlemmer deltager i museets arbejde på frivillig basis.

Efter den årlige generalforsamling udsendes et referat, der indeholder formandens beretning om året, der er gået samt foreningens planer for det kommende år. Referatet udsendes nu kun via mail på grund af de høje posttakster.

Foreningens bestyrelse er: Formand Steen Rasmussen, kasserer Kenneth Bengtsson, sekretær Lise Adelgaard, Arne Lindahl og Per Rasmussen samt suppleanter Poul Eisbo og Hannelore Reisz. Foreningens revisor er Kai Nielsen.

Derudover samarbejder Greve Museum med Greve Lokalhistoriske Forening, Sydkystens Slægtsforskere, Foreningen Valdemar og Foreningen Tunestillingens Venner.

Foredrag af museets ansatte uden for museet

- Dino Knudsen
1 foredrag uden for museet, medvirken i DR P1s udsendelse "Da 1. Verdenskrig sluttede", deltagelse i international conference Middelburg, USA.
- Henriette Buus, 1 foredrag uden for museet
- Kristian Bruhn, 16 foredrag uden for museet
- Mikkel Hansen Stage, 6 foredrag og 3 byvandring uden for museet
- Pernille Henriette Will, 2 interviews til hhv. Radio Køge og Kulturen, DR1

Kurser, efteruddannelse og konferencer

- Camilla M. Larsen deltog i følgende:
ODM – Skimmelsvamp, 3. april
ODM – SARA, 7.-8. november
- Henriette Buus deltog i følgende:
Chefnetværksmøde d. 23 og 24. januar 2018 arrangeret af Organisationen af Danske Museer
Museumsstøttekonference d. 23. januar arrangeret af Kulturministeriet
Historiske Dage 10. og 11. marts 2018
Styregruppemøder/-seminarer i RUCMUS
- Kamilla Hjortkjær deltog i følgende:
RUCMUS forsknings- og formidlingsseminar om deltagelsesdesign, 10. januar
Videndelingsseminar – Historier om Danmark, 29. januar
PhD-kursus – Den akademiske tekstdomptør, 5.-6. april
PhD-kursus Peer review and genre expectation, 25.-27. juni
Årsmøde I Nyere tids Netværk, 27. september
RUCMUS temaworkshop – halvdagsseminar, 26. november
ODM – SARA, 18.-19. december
- Kristian Bruhn deltog i følgende:
Dansk Historikermøde, 20.-21. august
Reconference 2018, conference om reenactment og levende historie, 2.-4. november
ODM – fagligt orienteringsmøde 2018, 12.-13. november
ODM – introkursus til SARA, 5.-6. december
- Lone Holst deltog i følgende:
ODM – SARA, 18.-19. december
- Louise Kofod Ahmt deltog i følgende:

- ODM – formidlingsseminar, 5.-6. marts
- Mikkel Hansen Stage deltog i følgende:
TR-introkursus, 8.-9. februar
- ODM – SARA, 7.-8. november
- Kulturarvskommunekonference, 22. november
- Peter Wolfenberg Olsen deltog i følgende:
Forvalternetværksseminar, 28. februar – 1. marts
- Ruth Hedegaard deltog i følgende:
NEA (Netværket Elektronisk Arkivering)
fællesgruppemøde, 8. november

Faglige netværk og medlemskaber

- Henriette Buus:
Medlem af Museumschefnetværk
Medlem af styregruppe RUCMUS – samarbejde mellem Roskilde Universitet og fem museer
- Iben Overgaard
Medlem af styrelsen for Folkeuniversitetet, Københavns Universitet
Medlem af Greve Nord Projektet
- Kamilla Hjortkjær:
Medlem af Dragt- og Tekstilnetværket (ODM)
Medlem af Nyere tids netværk (ODM)
Medlem af Samlingsnetværket (ODM)
- Kristian Bruhn:
Medlem af Militærhistorisk Kommission
Bestyrelsesmedlem i Historisk Samfund for Roskilde Amt
- Louise Kofod Ahmt:
Medlem af Museumsformidlere i Danmark
- Mikkel Hansen Stage
Deltager i kulturarvskommuneprojektet
Medlem af Skovrejsningsrådene (Greve og Tune Skov)
Medlem af Natur- og Miljørådet (Greve Kommune)
- Peter Wolfenberg Olsen
Medlem af Forvalternetværk
Medlem af Netværket Fortseminar (forterne omkring København)
- Ruth Hedegaard:
Medlem af bestyrelsen for Greve Lokalhistoriske Forening
Medlem af bestyrelsen for Greve Museums Venner

Museets samlinger og indsamling

I løbet af 2018 har museet indskrevet 83 indkomster i museets indkomstprotokol. 40 af årets indkomster knytter sig til Mosede Fort – Danmark 1914-18s samling. På Greve Museum og lokalarkiv var der således 43 indkomster. Når vi tager imod en indkomst, tager det faglige personale efterfølgende stilling til, hvorvidt de enkelte genstande, fotos eller arkivalier indtages i museets eller arkivets samling, eller om noget eventuelt afleveres tilbage til giver eller videreformidles til andre museer.

Årets indkomster har forøget museets permanente samling med i alt 40 genstande. 11 af indkomsterne indeholdt fotos samt enkelte film, som registreres i arkivets fotosamling. Nogle af disse indkomster indeholdt kun et enkelt foto, mens andre indeholdt et eller flere fotoalbums eller –samlinger. De indkomne fotografier er enten taget ind i deres originale form eller som scannede kopier i de tilfælde, hvor vi kun har fået lov at låne de originale fotos, eller når det gælder nyere fotos, hvor disse kun eksisterer i en digital udgave. 9 af årets indkomster indeholdt arkivalier, og det var alt fra et enkelt dokument til større mængder arkivalier.

Ud over de genstande, der indtages i museets permanente samling, har vi også valgt at tage imod omkring 29 genstande og effekter til Greve Museums og Mosede Forts såkaldte U-samling (udstillings-, undervisnings- og undersøgelsessamling). Genstande i museets U-samling bliver ofte benyttet eller udstillet, således at publikum kan få lov at komme tættere på eller røre ved genstandene. Det betyder, at genstande i U-samlingen har et "kortere liv", da de efter flere års brug og berøring nødvendigvis må kasseres. Genstande i museets permanente samling forpligter museet sig til at bevare til "evig tid", og de må derfor ikke berøres eller bruges af publikum, hvorfor der stilles større krav til afskærmning, når genstandene bruges i udstillinger.

Udstillinger på Greve Museum og Mosede Fort

Permanente udstillinger

Grevegård – fra universitetsgård til museum

Stuehuset på Grevegård er indrettet med en typisk hede-bostue fra første halvdel af 1800-tallet og en bondestue fra begyndelsen af 1900-tallet og viser den store forandring, der er sket på egnen i denne periode. Desuden vises et køkken fra sidste halvdel af 1800-tallet med bl.a. støbejernskomfur. Arkivalier og fotos fra Grevegård er til rådighed for publikum i den sidste stue.

Mod nye tider

Udstillingen fortæller om udviklingen i landbosamfundet på Hedeboegnen fortalt gennem museets enestående samling af malerier, hedeboesyninger og dragter samt gennem egnens særlige mejerihistorie.

Velfærdsdrømme

Forstadsliv, velfærd og kampen for det gode liv er nogle af de temaer, der går igen i udstillingen om udviklingen i Greve i det 20. århundrede. Perioden var præget af tilflytninger: Først var der københavnere på ferie ved stranden, så kom nybyggerne med drømmen om eget hus, og sidst i perioden flyttede mange nye beboere til de almennyttige boligbyggerier i kommunen. I udstillingen vises forskellige sider af livet i Greve, og det er muligt at kigge nærmere på alt fra teltlejr til selvbyggerhus og en Fiat 600. Det er muligt at komme tæt på de mange genstande fra perioden, prøve tøj, hatte og briller fra dengang, farmor var ung, og høre S-toget suse gennem udstillingen akkompagneret af glade stemmer fra børnehaven.

På kanten af krig – neutralitet mellem krig og velfærd

Udstillingen fortæller historien om et lille neutralt land på kanten af krig, som må kæmpe for sin neutralitet og for ikke at blive revet med i krigen. Der bliver gravet skyttegrave, lagt miner ud og ydet humanitær indsats. Den danske velfærdsstat bliver født, da politikerne griber ind

Udsnit fra museets permanente udstilling Velfærdsdrømme på Grevegård.

for at holde befolkningen samlet, alt imens gullaschbaroner tjener styrtende med penge på krigen.

Historien om Danmark under 1. Verdenskrig fortælles på flere måder.

- Se historien på store fotos og i film fra tiden.
- Rør ved genstandene. Lyd og lys giver en stemningsfuld oplevelse.
- Få indblik i et vigtigt afsnit i Danmarkshistorien uden at læse lange tekster, som er gemt væk i skuffer og skabe for specielt interesserede.

Særudstillinger

Farveflor – Broderi i 90 år (16. januar – 29. juli)

Udarbejdet i samarbejde med Haandarbejdets Fremme som markering af foreningens 90 års jubilæum.

Farveflor – Dronning Margrethe 2. og Bjørn Wiinblad (16. januar – 2. december)

Mønstre og broderier, som H.M. Dronning Margrethe 2. og Bjørn Wiinblad har designet.

Kend din politiker (17. marts – 20. maj)

Hvad gemmer der sig bag politikerne i Greve Byråd? Hvem er deres familier? Hvad får de tiden til at gå med, når de ikke sidder i byrådsalen? Og hvilken bog eller film har mon gjort et helt særligt indtryk på dem? Det er nogle af de spørgsmål, der bliver besvaret i udstillingen, hvor politikerne har ladet sig fotografere på et selvvalgt sted i Greve Kommune og har svaret på spørgsmål om sig selv.

Kulturhistoriker Birgitte Rosenhegn viser H.M. Dronning Margrethe 2. og H.K.H. Kronprinsesse Mary rundt i udstillingen.

30 år med udstillinger på Greve Museum (10. april – 30. december)

Gennem de sidste 30 år har Greve Museum lavet et væld af udstillinger, som har formidlet og indsamlet viden om egnens historie. Til denne udstilling er der udvalgt 30 unikke genstande fra alle tidligere udstillinger.

Mig og min have (12. juni – 17. marts 2019)

En udstilling om parcelhushavens udvikling og dens betydning.

Skulptur 2018 Extra (vises frem til 21. oktober)

Skulpturudstilling lavet i samarbejde med Kunstforeningen Køge Bugt.

Den gamle jul på landet (18. november – 6. januar 2019)

Grevegård er pyntet op til jul. Her vises, hvordan man fejrede jul på en større hedeboegård i løbet af 1800-tallet og i begyndelsen af 1900-tallet.

Arrangementer på Greve Museum

Helligtrekonger (søndag d. 7. januar)

Rundvisning i stuehuset, hvor julepynten ikke var gemt væk endnu. Der blev bl.a. fortalt om de særlige traditioner i dagene mellem jul og Helligtrekongersaften.

Lokalhistorisk café. Det samler vi på (onsdag d. 10. februar)

Museets medarbejdere fortalte om de ting, som museet og arkivet har indsamlet i løbet af 2017, og gav dermed et indblik i "maskinrummet" på museet.

Selvgjort er velgjort – broderiværksted for børn (søndag d. 21. januar)

Børn fik mulighed for at lære at brodere en fin blomst i korssting. Værkstedet blev arrangeret i samarbejde med Foreningen Haandarbejdets Fremme.

Fastelavn (søndag d. 11. februar)

Fastelavnsarrangement for hele familien med udklædte børn og tøndeslagning på gårdspladsen. Herefter kunne børnene lave deres egne fastelavnsris med pynt.

Lokalhistorisk café. Fogedens arkiv (onsdag d. 14. februar)

Herredsfogeden var i gamle dage en helt central figur i det udøvende retsvæsen, og fogedens arkiv gemmer på mange spændende arkivalier i retsbetjentarkiverne. Det fortalte Jan Pedersen fra Rigsarkivet om til Lokalhistorisk Café, som Lokalarkivet har arrangeret i samarbejde med Sydkystens Slægtsforskere.

Vinterferie for børn (tirsdag d. 20. – fredag d. 23. februar)

Familierundvisning, hvor der blev fortalt om hedeboensyningerne, der var egnens stolthed. I værkstedet blev der lavet små broderier i korssting og dekoreret minikister til at opbevare dem i.

Indsamlingsdag – om din have (søndag d. 4. marts)

Museet holdt indsamlingsdag for at få lokale borgere til at bidrage til museets kommende særudstilling om parcelhushaven. Det kunne være i kraft af genstande, fotos eller arkivalier.

Påskeværksted (søndag d. 25. marts)

Rundvisning i Grevegårds påskepyntede stuehus, hvor der blev fortalt om datidens påske- og forårstraditioner. I værkstedet blev der trillet æg og efterfølgende farvet hvide hønseæg efter gamle metoder.

Jubilæumsfest (søndag d. 8. april)

Greve Museum fyldte 30 år og holdt jubilæumsfest, hvor der var mulighed for at møde nuværende og tidligere ansatte på museet. På dagen åbnede en lille spotudstilling, 30 år med udstillinger på Greve Museum.

Rundvisning i udstillingen Farveflor (onsdag d. 11. april)

Lokalhistorisk café. Byvandring i Karlslunde (søndag d. 6. maj)

Lokalhistorisk Café rykkede ud af huset. Foreningen Valdemar havde i samarbejde med arkivar Mikkel Stage tilrettelagt en tur rundt i Karlslunde Landsby.

Havevandring – både ude og inde (onsdag d. 13. juni)

Rundvisning både indendørs i den nyåbnede særudstilling om parcelhushaverne og udendørs i det nyanlagte bed, som skal vise udviklingen i parcelhushavens planter.

Midsommerkoncert (søndag d. 17. juni)

Greve Harmoniorkestrets traditionelle midsommerkoncert på museets gårdsplads. Musikerne præsenterede i lighed med tidligere år publikum for et helt særligt program.

Rundvisninger i udstillingen Farveflor (søndag 1. juli og onsdag 11. juli)

Rundvisninger i udstillingen Farveflor hvor man kunne høre om de kunstnere, som udarbejdede designs til Haandarbejdets Fremme, foreningens historie, motiver og tidernes skiftende modeluner.

Billedhuggerværksted – for børn (tirsdag d. 31. juli – torsdag d. 2. august)

Der var mulighed for at være billedhugger for en dag og lave flotte skulpturer i gips sammen med billedhugger Gert Daae Funder.

Skovtur mellem skulpturerne (søndag d. 5. august)

Kunstforeningen Køge Bugt arrangerede skovtur i museets have mellem de udstillede skulpturer. Der var sørget for musik og hygge, rundvisning og fortællinger om udstillingen.

Erindringscaféer med kaffeerstatning, kiksekage og købekort**(onsdag d. 8. august og søndag d. 19. august)**

Disse to eftermiddage bød museet bl.a. på Rids og kiksekage. Gennem gamle ting, smage og sange deltes minder og historier fra en svunden tid. Arrangementet var også egnet til folk med hukommelsesudfordringer.

Strandvandring (søndag d. 26. august)

Greve Museum deltog i den landsomspændende Vandrefestival. Turen gik langs Karlslunde Strand og deltagerne fik kulturhistoriske fortællinger om Dansk Folkeferie, Aktiestykket, professorens hus og meget andet.

Plantebyttemarked (søndag d. 2. september)

I samarbejde med Haveselskabet blev der igen holdt plantemarked på museets gårdsplads, med salg eller bytte af planter og frø.

Rundvisning i Mig og min have (onsdag d. 12. september)**Lokalhistorisk Café. Find dine fattige forfædre (onsdag d. 10. oktober)**

Jan Pedersen fra Rigsarkivet fortalte om, hvad man kan finde om sine forfædre i arkiver fra fattigvæsenet. Caféen var arrangeret i samarbejde med Sydkystens Slægtsforskere.

Jytte Hilden om Takt og Tone til tiden (søndag d. 14. oktober)

I anledningen af hundredåret for bogen "Takt og Tone" af Emma Gad, udkom "Takt og Tone til tiden" af Jytte Hilden og Pia Friis Laneth. Bogen formidler 14 menneskers bud på, hvad god opførsel anno 2018 er. Jytte Hilden præsenterede bogen og fortalte om forskellene i takt og tone fra 1918-2018.

Efterårsferie – Kartoffler alle vegne (tirsdag d. 16 – fredag d. 19. oktober)

Rundvisning, hvor der blev fortalt om, hvordan det var at være barn, dengang efterårsferien blev kaldt kartoffelferien. I værkstedet kunne børnene efterfølgende lave fine kartoffeltryk.

Allehelgens og Halloween (søndag d. 28. oktober)

Familievenlig (u)hyggelig allehelgensdag, hvor børn opfordredes til at komme udklædt. Der var mulighed for at lave lygter og masker i værkstedet og lytte til tusmørkefortællinger.

Lokalhistorisk Café. Danmark set fra luften (onsdag d. 14. november)

Museets arkivar Mikkel Hansen Stage fortalte om luftfotografiets historie og om mulighederne for at finde frem til sin families gamle slægtsgård m.v.

Julefortællinger i stuehuset (søndag d. 25. november)

I det julepyntede stuehus kunne gæsterne møde folk, som fortalte om deres liv i 1800-tallet, ligesom julebukken kom forbi og fortalte vilde historier.

Teaterforestilling – Den store nisseprøve (lørdag d. 1. december)

En forestilling med musik og spas med publikum. Man fulgte to unge nisser, der skulle bestå nisseprøven for at få lov til at beholde deres røde nissehue.

Lokalhistorisk café. Lokalhistoriske fortællinger (onsdag d. 13. december)

I samarbejde med Greve Lokalhistoriske Forening blev der holdt et hyggeligt arrangement, hvor de lokalhistoriske anekdoter er i højsædet, og hvor deltagerne kunne fortælle egne historier.

Arrangementer på Mosede Fort

Avisudstilling 1918 (26. januar – 4. februar)

2018 blev indledt med en avisudstilling, hvor man kunne læse de mest spektakulære nyheder anno 1918. Der var mulighed for at bladere i de originale aviser Berlingske og Fyns Tidende og derigennem få et indblik i både hverdagen i Danmark, ved fronterne i Europa og på den storpolitiske scene.

Vinterferie (10. – 25. februar)

Mulighed for børnerundvisning og deltagelse i familie-spillet "Krigens Valg" sammen med museets guide. Udstyret med en iPad kunne gæsterne gå rundt i museets udstilling og træffe nogle svære valg sammen med spillets figurer.

Historiske Dage (10. – 11. marts)

Mosede Fort rykkede ind i Øksnehallen til historiefestivalen Historiske Dage. Der var mulighed for at møde Mosede Forts soldater og husholdningslærerinder. Museumschef Henriette Buus havde en sceneoptræden om museets store forskningsprojekt Kampen om maden, og projektmedarbejder Dino Knudsen havde en om Mad og krig.

Foredrag – Forsvarsplaner FØR 1. Verdenskrig (onsdag d. 18. april)

Museumsinspektør Kristian Bruhn fortalte om tyske angrebsplaner, dansk forsvar og en spion i Berlin.

Fortidsmindedag (søndag d. 22. april)

Der var mulighed for at møde soldaterne og se deres våben. Man kunne også få en guidet tur rundt på fortet af en udklædt soldat, som fortalte om det militære anlæg og om de originale kanoner og geværer.

Foredrag – Den Russiske Revolution (tirsdag d. 24. april)

I forbindelse med Forskningens Døgn holdt lektor Erik Kulavig foredrag om Den Russiske Revolution i 1917 og dens konsekvenser.

Til Skt. Hans Aften på Mosede Fort blev der opstillet en lille grisehold i fortgården for at sætte fokus på madens betydning under 1. Verdenskrig.

Det historiske brød (søndag d. 27. maj)

Der var mulighed for at bage sit eget brød og komme til gratis brødsmagning. Der blev prøvesmagt et Hindhedebrød fra 1918 og et Meyerbrød fra 2018 for at se, om gæsterne kunne smage forskelle og ligheder.

Havnens Dag på Hundige Havn (lørdag d. 9. juni)

Der var mulighed for at møde udklædte soldater og husholdningslærerinder fra 1914-18 og høre om museet.

Skt. Hans Aften (lørdag d. 23. juni)

Midsommerfest på Mosede Fort med Skt. Hansbål, fællesspisning, musik fra tiden og aftenåbent på museet.

Naturens dag – plantestafet på fortområdet (søndag d. 9. september)

Plantestafet på Naturens Dag, hvor både børn og voksne kunne gå på jagt efter områdets planter, indsamle og få dem artsbestemt. Man kunne få at vide, hvilke planter der kan spises, og hvilke der måske har vokset her siden 1. Verdenskrig, hvor fortet blev etableret.

**Teater – Aldrig mere krig
(søndag d. 9. september)**

Teatergruppen Androgyn valgte at markere 100-året for 1. Verdenskrigs afslutning med et abstrakt og sanseligt teatereksperiment, der forholdt sig til, hvad krig gør ved os.

**Foredrag – Spionage og propaganda under
1. Verdenskrig (torsdag d. 20. september)**

Museumsinspektør Kristian Bruhn fortalte om stormagternes efterretningstjenesters hemmelige arbejde i Danmark og de danske myndigheders med- og modspil. Seniorforsker Jesper Düring Jørgensen fortalte om den tyske regerings forsøg på at købe og påvirke danske journalister og forfattere til at skrive tyskvenlig propaganda under neutral facade med henblik på at påvirke både dansk og international opinion.

Befæstningsdag (søndag d. 30. september)

Hele fortområdet var i brug på denne dag, hvor kannerne bragede en gang i timen, og der blev leget soldaterlege, Greve Harmoniorkester spillede i fortgården, og gæsterne spiste gullasch fra gullaschkanonen. Teatergruppen Androgyn spillede forestillingen “Aldrig mere krig”.

**Foredrag – Danskere i canadisk krigstjeneste
under 1. Verdenskrig (torsdag d. 4. oktober)**

Museumsinspektør fra M/S Museet for Søfart Morten Thinning fortalte om de danskere, der udvandrede eller blot rejste til Canada og meldte sig til krigstjeneste. Foredraget tog udgangspunkt i en håndfuld danskfødte soldaters krigsoplevelser og deres videre skæbne. Hvem var de, hvor kom de fra, og hvad var deres bevæggrunde for at rejse ud og melde sig frivilligt til krigen?

**Efterårsferie for børn Takt og Tone
– som i gamle dage (13. – 21. oktober)**

Hvad var gode manerer for 100 år siden blandt gullaschbaroner og fattigfolk? Det kunne børn og voksne selv afprøve på Mosede Fort, Danmark 1914-18, hvor der også blev serveret gullaschsuppe fra den store gullaschkanon.

**Foredrag – Krigen og vegetarismen
(torsdag d. 25. oktober)**

Pernille Henriette Wiil, der er ph.d og postdoc på forskningsprojektet Kampen om maden 1914-1918, fortalte om kød, som blev en mangelvare under 1. Verdenskrig, og danskerne måtte lære at spise kødløst. Foredraget belyste især, hvilken indflydelse vegetarismen fik i kampen om maden.

**Foredrag – Læren om 1. Verdenskrig
(torsdag d. 1. november)**

Niels Bo Poulsen er seniorforsker og chef for Forsvarsakademiets institut for militærhistorie og krigsteori og har dermed ansvaret for, at danske officerer forbereder sig bedst muligt på fremtidige krige ved at studere fortidens krige. Dette særlige formål fortalte han om i sit foredrag.

**Foredrag – Mad og krig
(torsdag d. 8. november)**

Dino Knudsen, der er ph.d og postdoc på museets forskningsprojekt Kampen om maden 1914-1918, fortalte om madens rolle i 1. Verdenskrig. Til trods for at 1. Verdenskrig var en totalkrig, hvor kombattanterne forsøgte at udsulte hinanden, lykkedes det Danmark at fastholde sin handel med både Tyskland og Storbritannien. Dinos foredrag handlede om, hvorledes Danmark sikrede sig neutralitet gennem eksport af smør, bacon og gullasch.

100-året for freden (søndag d. 11. november)

Stort anlagt arrangement med mange forskellige samarbejdspartnere og mange spændende aktiviteter, bl.a. veterantog fra Hovedbanegården og ca. 1.000 gæster.